

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.02.2020
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2020
Avaldamismärge:	RT I, 31.01.2020, 16

Rahvastikuregistri seadus

Vastu võetud 25.10.2017

[RT I, 17.11.2017, 1](#)

jõustumine 01.01.2019, osaliselt 01.01.2020

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
06.12.2018	RT I, 22.12.2018, 3	01.01.2019
16.01.2019	RT I, 01.02.2019, 1	16.02.2019
20.02.2019	RT I, 13.03.2019, 2	15.03.2019
03.12.2019	RT I, 18.12.2019, 3	28.12.2019
21.02.2019	RT I, 19.03.2019, 9	01.02.2020

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala

Käesolev seadus sätestab rahvastikuregistri andmete koosseisu ja rahvastikuregistri pidamise, elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmise, isikukoodi andmise, andmete töötlemise, andmetele juurdepääsu tagamise ning nende tegevuste üle järelevalve teostamise korra.

§ 2. Käesoleva seaduse ja teiste seaduste kohaldamine

(1) Rahvastikuregistri pidamisel ja andmete töötlemisel lähtutakse käesolevas seaduses sätestatud eesmärkidest, korrast ja tingimustest ning kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88) ja avaliku teabe seadust, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
[[RT I, 13.03.2019, 2-](#) jõust. 15.03.2019]

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(3) Perekonnaseisuandmete ja nimeõiguslike muudatuste rahvastikuregistrisse kandmisele kohaldatakse käesolevat seadust, kui perekonnaseisutoimingute seadusest või nimeseadusest ei tulene teisiti.

(4) Riikliku järelevalve teostamisel kohaldatakse korrakaitse seadust, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 3. Rahvastikuregistri pidamine

(1) Rahvastikuregister on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu.

(2) Rahvastikuregistri vastutav töötleja on Siseministeerium.

(3) Rahvastikuregistri volitatud töötlejaks määratakse riigiasutus või riigi omandis olev eraõiguslik juriidiline isik käesolevas seaduses sätestatud korras.

(4) [Vabariigi Valitsus](#) kehtestab määrusega rahvastikuregistri turvaklassi.

(5) **Vabariigi Valitsus** võib kehtestada määrusega rahvastikuregistri pidamiseks ja andmete töötlemiseks täpsemad nõuded ja tingimused.

§ 4. Rahvastikuregistri pidamise eesmärk

Rahvastikuregistri pidamise eesmärk on käesolevas seaduses sätestatud juhtudel usaldusväärse teabe kogumine ja isikuandmetele juurdepääsu võimaldamine:

- 1) riigi ja kohaliku omavalitsuse asutustele ning muudele füüsilistele ja juriidilistele isikutele neile seadusega või seaduse alusel pandud avalik-õigusliku ülesande (edaspidi *avalik ülesanne*) täitmiseks;
- 2) Eesti rahvastiku arvestuse pidamiseks;
- 3) õigustatud huvi korral füüsilistele ja juriidilistele isikutele rahvastikuregistris sisalduva teabe taaskasutamiseks;
- 4) välissuhtlemiseseaduse alusel sõlmitud kokkulepete täitmiseks.

§ 5. Rahvastikuregistri andmesubjekt

Rahvastikuregistri andmesubjektiks (edaspidi *rahvastikuregistri subjekt*) on:

- 1) Eesti kodanik;
- 2) Eestis elukoha rahvastikuregistrisse kandnud Euroopa Liidu muu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanik;
- 3) Eestis elamisloa või elamisõiguse saanud välismaalane;
- 4) isik, kes viibib Eestis välismaalaste seaduse § 130 alusel;
- 5) tähtajalise elamisõiguse pikendamise taotluse esitanud Euroopa Liidu kodaniku pereliige;
- 6) Eestis elamisloa või elamisõiguse alusel elavast välismaalasest põlvnev alla üheaastane laps kuni üheaastaseks saamiseni või kui elamisloa, elamisõiguse või Eesti kodakondsuse saamise taotlus on esitatud enne lapse üheaastaseks saamist, taotluse menetluse lõppemiseni;
- 7) Eesti kodakondsuse kaotanud või ekslikult Eesti kodaniku isikut tõendava dokumendi saanud isik kuue kuu jooksul Eesti kodakondsuse kaotamisest või Eesti kodaniku isikut tõendava dokumendi kehtetuks tunnistamisest arvates.

§ 6. Rahvastikuregistri andmete õiguslik tähendus

- (1) Rahvastikuregistrisse kantud andmete õigsust eeldatakse.
- (2) Avaliku ülesande täitmisel lähtutakse rahvastikuregistrisse kantud põhiandmetest.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud ei kohaldata käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktis 8 nimetatud andmetele ning käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktis 10 nimetatud andmetele, kui rahvastikuregistrisse ei ole kantud nende andmete rahvastikuregistrisse kandmise aluseks olnud perekonnaseisudokumentide andmeid.

§ 7. Rahvastikuregistri dokumendihaldus

Käesolevas seaduses, perekonnaseisutoimingute seaduses ja nimeseaduses ettenähtud haldusmenetluse käigus saadud või loodud dokumenti, mis on registreeritud rahvastikuregistris, ei pea haldusorgan registreerima asutuse dokumendiregistris.

§ 8. Rahvastikuregistri andmete säilitamine

- (1) Rahvastikuregistrisse kantud andmeid säilitatakse alaliselt, välja arvatud käesoleva seaduse § 25 punktis 3 nimetatud andmetele juurdepääsu andmed, mida säilitatakse viis aastat.
- (2) Rahvastikuregistrisse kantud andmeid säilitatakse arhiiviseaduses sätestatud korras.

2. peatükk

Rahvastikuregistri vastutav ja volitatud töötaja

§ 9. Rahvastikuregistri vastutava töötaja õigused ja kohustused

- (1) Vastutav töötaja peab tagama rahvastikuregistri pidamise ja andmete töötlemise vastavuses seadustega ja seaduse alusel kehtestatud õigusaktidega.
- (2) Vastutav töötaja:
  - 1) korraldab rahvastikuregistri pidamiseks vajalike arendustööde tegemist;
  - 2) korraldab ja koordineerib rahvastikuregistri pidamist;
  - 3) korraldab rahvastikuregistri andmete õigsuse kontrollimist;
  - 4) korraldab rahvastikuregistri andmete kaitset;
  - 5) kehtestab rahvastikuregistri pidamise korra või sõlmib rahvastikuregistri volitatud töötlejaga rahvastikuregistri pidamise lepingu;
  - 6) otsustab rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu andmise;

7) teostab järelevalvet käesolevas seaduses sätestatud nõuete täitmise üle, sealhulgas rahvastikuregistri pidamise ja andmete töötlemise üle;

8) lahendab volitatud töötleja ja teiste andmetöötlejate vahelisi rahvastikuregistri pidamisega ning rahvastikuregistri andmete töötlemisega seotud vaidlusi;

9) lahendab rahvastikuregistri pidamise ja andmete töötlemisega seotud vaideid;

10) korraldab rahvastikuregistriga seotud rahvusvahelist koostööd ja sõlmib välissuhtlemisseaduse alusel rahvastikuregistriga seotud kokkuleppeid;

11) annab soovituslikke juhiseid käesoleva seaduse rakendamiseks;

12) täidab teisi ülesandeid, mis on käesoleva seaduse või muude seadustega antud tema pädevusse.

(3) Vastutaval töötlejal on õigus saada käesolevas seaduses sätestatud kohustuste täitmiseks:

1) andmeandjatel nende poolt rahvastikuregistrisse edastatavaid andmeid ja dokumente;

2) teistesse andmekogudesse kantud rahvastikuregistri subjekti andmeid.

(4) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 ettenähtud õigustele ja kohustustele laienevad vastutavale töötlejale Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679 ja avaliku teabe seaduses ettenähtud õigused ja kohustused, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(5) Valdkonna eest vastutav minister määrab vajaduse korral käskkirjaga käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud vastutava töötleja üksikute kohustuste täitmiseks vastutava ametniku.

§ 10. Rahvastikuregistri volitatud töötleja määramine

(1) Vabariigi Valitsus määrab korraldusega valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul rahvastikuregistri volitatud töötlejaks (edaspidi *volitatud töötleja*) käesolevas paragrahvis sätestatud nõuetele vastava riigiasutuse või riigi omandis oleva eraõigusliku juriidilise isiku. Riigi omandis olev eraõiguslik juriidiline isik määratakse halduskoostöö seaduses sätestatud korras.

(2) Volitatud töötleja määramisel kuulab Vabariigi Valitsus ära riigi infosüsteemide arendamist koordineeriva asutuse ja Andmekaitse Inspeksiooni arvamuse.

(3) Volitatud töötleja peab käesoleva seaduse §-s 12 nimetatud lepingu sõlmimiseks või korra kehtestamiseks ning volitatud töötleja ülesannete täitmise perioodil:

1) omama või tal peab olema võimalus kasutada rahvastikuregistri pidamiseks vajalikku infotehnoloogilist riistvara;

2) tagama organisatsiooniliste ja tehniliste meetmetega rahvastikuregistri andmete käideldavuse, tervikluse ja konfidentsiaalsuse registri turvaklassi nõuete kohaselt;

3) omama andmekogu pidamise kogemust;

4) olema võimeline viima läbi rahvastikuregistri andmete töötlemiseks vajalikku väljaõpet;

5) omama rahvastikuregistri andmete kaitse korraldamiseks vajalikke teadmisi ja võimalusi;

6) omama võimalust kasutada töötajaid, kes tunnevad kõrgtasemel infotehnoloogiat ning isikuandmete kaitse ja andmekogu pidamist reguleerivaid õigusakte.

(4) Vastutav töötleja kontrollib enne Vabariigi Valitsusele ettepaneku esitamist koos riigi infosüsteemide arendamist koordineeriva asutuse ja Andmekaitse Inspeksiooniga volitatud töötleja kandidaadi vastavust nõuetele.

(5) Vastutav töötleja võib täpsustada käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tingimusi enne käesoleva seaduse §-s 12 nimetatud lepingu sõlmimist või korra kehtestamist, teatades täpsustatud tingimustest volitatud töötleja kandidaadile üks kuu enne tema nõuetele vastavuse kontrollimist.

§ 11. Rahvastikuregistri volitatud töötleja õigused ja kohustused

(1) Volitatud töötleja on kohustatud pidama rahvastikuregistrit vastavuses seadustega ja seaduste alusel kehtestatud õigusaktidega, rahvastikuregistri pidamise korra või rahvastikuregistri pidamise lepinguga ning vastutava töötleja pädevuse piires antud korraldustega.

(2) Volitatud töötleja:

1) töötleb rahvastikuregistri andmeid õigusaktides, rahvastikuregistri pidamise korras või vastutava töötlejaga sõlmitud rahvastikuregistri pidamise lepingus ettenähtud juhtudel, ulatuses ja korras;

2) tagab rahvastikuregistrisse kantud andmete õigsuse ja säilimise;

3) annab vastutavale töötlejale aru tehtud töödest rahvastikuregistri pidamise korras või lepingus kehtestatud korras ja tähtaegadel;

4) annab juhiseid ja selgitusi andmeandjatele ja andmesaajatele andmete töötlemise ning andmete üleandmise tehnilistes küsimustes;

5) esitab andmeandjatele järelepärimisi;

- 6) tagab rahvastikuregistri andmete kaitsega seotud teabe saladuses hoidmise ka pärast volitatud töötleva volituste lõppemist;
- 7) korraldab vastutava töötleva ülesandel rahvastikuregistri andmetöötlejatele vajalikku väljaõpet;
- 8) teatab vastutavale töötlejale andmeandjate poolt andmete tähtaja jooksul esitamata jätmisest või mittenouetekohasest esitamisest;
- 9) tagab käesoleva seaduse § 10 lõikes 3 sätestatud nõuete täitmise;
- 10) otsustab rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu andmise käesolevas seaduses sätestatud juhtudel;
- 11) täidab teisi ülesandeid, mis on käesoleva seadusega antud tema pädevusse.

(3) Kui volitatud töötleva leiab, et vastutava töötleva korraldus on vastuolus seadusega, jätab ta selle täitmata ja teatab sellest viivitamata kirjalikult vastutavale töötlejale, riigi infosüsteemide arendamist koordineerivale asutusele ja Andmekaitse Inspeksioonile. Kui vastutav töötleva kordab oma korraldust kirjalikult, on volitatud töötleva kohustatud selle täitma, teavitades sellest riigi infosüsteemide arendamist koordineerivat asutust ja Andmekaitse Inspeksiooni.

(4) Volitatud töötlejal on õigus nõuda vastutavalt töötlejalt kirjalikke korraldusi.

(5) Volitatud töötlejale laienevad lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 2–4 sätestatud õigustele ja kohustustele avaliku teabe seaduses ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679 ettenähtud õigused ja kohustused, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

3. peatükk

Rahvastikuregistri pidamine

§ 12. Rahvastikuregistri pidamise korra kehtestamine ja lepingu sõlmimine

(1) Rahvastikuregistri pidamiseks kehtestab valdkonna eest vastutav minister riigiasutusest volitatud töötleva puhul rahvastikuregistri pidamise korra või sõlmib riigi omandis olevast eraõiguslikust juriidilisest isikust volitatud töötlejaga rahvastikuregistri pidamiseks halduslepingu (edaspidi *leping*).

(2) Leping koostatakse enne sõlmimist riigi infosüsteemide arendamist koordineeriva asutuse ja Andmekaitse Inspeksiooniga.

(3) Leping sõlmitakse viieks aastaks. Lepingu tähtaeg pikeneb iga kord järgmiseks viieks aastaks, kui vastutav töötleva või riigi omandis olevast eraõiguslikust juriidilisest isikust volitatud töötleva ei teata kirjalikult lepingu lõpetamisest vähemalt üks aasta enne lepingu lõppemise tähtaja saabumist.

(4) Kui vastutav töötleva või riigi omandis olevast eraõiguslikust juriidilisest isikust volitatud töötleva on teatanud lepingu lõpetamisest, määratakse uus volitatud töötleva ning uus leping sõlmitakse vähemalt kuus kuud enne kehtiva lepingu tähtaja lõppemist, lepingu ennetähtaegse lõpetamise korral vähemalt kolm kuud enne lepingu lõpetamist.

§ 13. Rahvastikuregistri pidamise kord ja lepingutingimused

(1) Rahvastikuregistri pidamise korras või lepingus sätestatakse:

- 1) rahvastikuregistri pidamise nõuded;
- 2) andmete töötlemise kord ja nõuded;
- 3) andmete kaitse kord ja nõuded;
- 4) rahvastikuregistri pidamise ja arendustööde rahastamise kord ja tähtajad;
- 5) volitatud töötleva poolt rahvastikuregistri pidamisel tehtud tööde kohta aruannete esitamise kord ja tähtajad;
- 6) arendustööde tegemise kord;
- 7) rahvastikuregistri pidamise uuele volitatud töötlejale üleandmise kord ja muud abinõud rahvastikuregistri pidamise järjepidevuse tagamiseks.

(2) Lepingus võib täiendavalt sätestada:

- 1) piirangud volitatud töötleva poolt selliste kohustuste võtmisel, mis võivad kahjustada käesolevas seaduses ja lepingus ettenähtud volitatud töötleva kohustuste täitmist;
- 2) vastutava töötleva algatatud lepingu lõpetamisest tulenevate volitatud töötleva rahvastikuregistri pidamisega seotud kulude katmise tingimused, ulatuse ja korra.

(3) Lepingus võib lepingupoolte kokkuleppel sätestada lisatingimused. Lepingutingimusi võib muuta poolte kokkuleppel või õigusaktide muutumise tõttu ühepoolset. Ühepoolset lepingu muutmist peab teist lepingupoolt teavitama vähemalt kuus kuud ette.

(4) Lepinguga ei või laiendada ega kitsendada vastutavale töötlejale ja volitatud töötlejale seadusega pandud õigusi ja kohustusi rahvastikuregistri pidamisel ja andmete töötlemisel.

§ 14. Lepingu lõpetamise alused

(1) Lepingu lõpetamise aluseks vastutava töötaja algatusel on:

1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679, avaliku teabe seaduse või käesoleva seaduse korduv rikkumine või ühekordne rikkumine, kui volitatud töötaja eiras andmete kaitse nõuet või põhjustas andmete sattumise isikute kätte, kellel ei ole õigust neid andmeid omada, või võimaldas andmete ristkasutust, mis ei ole ette nähtud seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktis;

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

- 2) volitatud töötaja töötajate toimepandud arvuti- või andmetöötlusalased õigusrikkumised;
- 3) volitatud töötaja õigusaktides sätestatud kohustuste või lepingutingimuste täitmata jätmise või mittenduetekohane täitmine pärast vastutava töötaja ettekirjutust;
- 4) volitatud töötaja poolt rahvastikuregistri vältimatuks toimimiseks vajalike arendustööde tegemata jätmise või üleandmise tähtaegadest mittekinnipidamine;
- 5) andmete kaitse või andmete töötlemise kvaliteedi parandamise eesmärgil vastutava töötaja tehtud lepingu muutmise ettepanekuga mittenõustumine;
- 6) volitatud töötaja võetud rahalised kohustused, mis seavad ohtu rahvastikuregistri pidamise;
- 7) riigi infosüsteemide arendamist koordineeriva asutuse või Andmekaitse Inspektsiooni põhjendatud ettepanek lõpetada leping volitatud töötaja poolt andmete kaitse nõude täitmata jätmise või mittekohase täitmise korral, kui sellega ohustatakse rahvastikuregistri andmete aktuaalsust või võimaldatakse andmete sattumine isikute kätte, kellel ei ole õigust andmeid omada;
- 8) riigieelarve vastuvõtmisest alates ühe kuu jooksul volitatud töötlejaga uue eelarveaasta rahvastikuregistri pidamise kulude katmises kokkuleppele mitte jõudmine;
- 9) käesoleva seaduse § 13 lõikes 3 nimetatud lepingu muutmise mittenõustumine;
- 10) otsus mitte pikendada lepingut järgmiseks tähtajaks.

(2) Lepingu lõpetamise aluseks volitatud töötaja poolt on:

- 1) lepingus ettenähtud mahuga võrreldes andmete töötlemise mahu ulatuslik suurenemine, millega ei kaasne lisarahastust;
- 2) vastutava töötaja poolt rahvastikuregistri vältimatuks toimimiseks vajalike arendustööde tegemise ja vastuvõtmise korraldamata jätmise või vastuvõtmise tähtaegadest mittekinnipidamine;
- 3) lepinguga ettenähtud rahastamise lõpetamine või rahastamise tähtaegadest korduv mittekinnipidamine;
- 4) käesoleva seaduse § 13 lõikes 3 nimetatud lepingu muutmise mittenõustumine;
- 5) otsus mitte pikendada lepingut järgmiseks tähtajaks.

(3) Lepingu võib lõpetada enne tähtaega ja ühepoolset käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1, 3 ja 6–9 ning lõike 2 punktides 2–4 ettenähtud alustel. Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1, 3 ja 6–9 sätestatud alustel lepingu lõpetamise korral volitatud töötlejale lepingujärgseid kulutusi ei hüvitata.

§ 15. Rahvastikuregistri pidamise lepingu lõpetamisest teatamine

Lepingu lõpetamisest teatab lepingu lõpetamise algataja kirjalikult teisele lepingupoolele hiljemalt üks aasta enne lepingu tähtaja lõppemist, ennetähtaegselt lõpetamisest hiljemalt kuus kuud enne lepingu lõpetamist, viidates käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 või 2 sätestatud alusele.

§ 16. Rahvastikuregistri pidamise lepingu lõpetamise vormistamine

(1) Lepingu lõpetamine vormistatakse aktiga, milles sätestatakse:

- 1) rahvastikuregistri pidamise uuele volitatud töötlejale üleandmise kord ja tähtajad;
- 2) lepingupoole lepingu lõpetamise järgsed õigused ja kohustused.

(2) Aktile kirjutavad alla vastutava ja volitatud töötaja ning riigi infosüsteemide arendamist koordineeriva asutuse ja Andmekaitse Inspektsiooni volitatud esindajad.

§ 17. Rahvastikuregistri rahastamine

Rahvastikuregistri pidamist rahastatakse riigieelarvest ja rahvastikuregistri volitatud töötaja poolt käesolevas seaduses sätestatud rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu teenuste osutamise eest saadud tasudest.

§ 18. Rahvastikuregistri pidamise auditeerimine

Vastutaval töötajal on õigus nõuda volitatud töötlejalt iga-aastast finantsauditi läbiviimist rahvastikuregistri pidamise kohta.

§ 19. Rahvastikuregistri kasutamise peatamine

(1) Kui rahvastikuregistri kasutamine ohustab või võib ohustada riigi julgeolekut sõjaseisukorras, erakorralises seisukorras, eriolukorras või hädaolukorras, võib Vabariigi Valitsuse korraldusega või vastutava töötaja otsusega osaliselt või täielikult rahvastikuregistri kasutamise peatada.

(2) Vastutav töötleja on kohustatud võtma käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul kasutusele abinõud rahvastikuregistri andmete säilitamiseks ja kaitsmiseks või hävitamiseks.

(3) **Vabariigi Valitsus** kehtestab määrusega rahvastikuregistri andmete säilitamise, kaitsmise, kasutamise peatamise ja hävitamise korra hädaolukorras.

4. peatükk

Rahvastikuregistri andmete koosseis

§ 20. Rahvastikuregistrisse kantavad andmed

(1) Rahvastikuregistrisse kantavate andmete liigid on:

- 1) isikuandmed;
- 2) isikuandmetega seotud dokumentide andmed;
- 3) valijate arvestuse andmed;
- 4) menetlusandmed;
- 5) rahvastikuregistri pidamist abistavad andmed;
- 6) rahvastikuregistri mitteaktuaalsed andmed.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–5 sätestatud rahvastikuregistrisse kantud andmed, kui need on viimases rahvastikuregistrisse kantud dokumenteeritud seisus, on aktuaalsed (edaspidi *aktuaalsed andmed*).

(3) **Vabariigi Valitsus** kehtestab määrusega rahvastikuregistri täpse andmekoosseisu.

§ 21. Isikuandmed

(1) Rahvastikuregistrisse kantavad isikuandmed on:

- 1) isikunimi nimeseaduse tähenduses;
- 2) sugu;
- 3) sünniandmed, sealhulgas sünniaeg ja -koht;
- 4) isikukood;
- 5) kodakondsuse andmed;
- 6) elukoha andmed;
- 7) lisa-aadressid;
- 8) kontaktandmed;
- 9) viibimiskoha aadress;
- 10) andmed perekonnaseisu kohta: vallaline, abielus, lesk, lahutatud;
- 11) hooldusõiguse andmed;
- 12) eestkoste andmed;
- 13) teovõime piiramise andmed;
- 14) surmaandmed, sealhulgas surmaaeg ja -koht;
- 15) isiku vanemate, abikaasa ja lapse andmed;
- 16) kõrgeim omandatud haridustase;
- 17) ütluspõhised andmed rahvuse, emakeele ja omandatud kõrgeima haridustaseme kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 17 nimetatud andmete esitamine on isikule kohustuslik nende rahvastikuregistrist puudumisel või kui haridustase on muutunud ja haridustaseme muudatust ei ole rahvastikuregistrisse kantud käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 16 alusel.

§ 22. Isikuandmetega seotud dokumentide andmed

(1) Rahvastikuregistrisse kantakse andmed järgmiste dokumentide kohta, mis võivad olla käesoleva seaduse §-s 21 nimetatud isikuandmete rahvastikuregistrisse kandmise aluseks:

- 1) isikut tõendav dokument;
- 2) perekonnaseisudokument;
- 3) käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 6–9, 16 ja 17 nimetatud andmete muutmise dokument;
- 4) kohtulahend;
- 5) Eesti kodakondsust muudev dokument;
- 6) riigis seadusliku viibimise alust tõendav dokument, välja arvatud käesoleva lõike punktis 5 nimetatud dokument;
- 7) isikukoodi andmist tõendav dokument;
- 8) isiku teade oma andmete kohta;
- 9) e-residendi digitaalse isikutunnistuse väljaandja teade e-residentsuse kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–4 nimetatud dokumendid võib olla väljastanud ka välisriigi asutus, kui sellist dokumenti Eestis tunnustatakse.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud Eesti dokumendid on koostatud alates 1926. aasta 1. juulist.

§ 23. Valijate arvestuse andmed

Valijate arvestuse andmed on andmed, mis kantakse rahvastikuregistrisse valijate nimekirjade ja valijakaartide moodustamiseks.

§ 24. Menetlusandmed

Menetlusandmed on perekonnaseisutoimingute seaduses, nimeseaduses ja käesolevas seaduses sätestatud menetlustoimingute andmed ning menetluste käigus kasutatud või koostatud dokumentide andmed, sealhulgas skaneeritud dokumendid.

§ 25. Rahvastikuregistri pidamist abistavad andmed

Rahvastikuregistri pidamist abistavad andmed on:

- 1) andmed rahvastikuregistrisse andmete andmise kohta;
- 2) andmed rahvastikuregistrisse kande tegemise aluseks oleva dokumendi kohta;
- 3) andmetele juurdepääsu andmed;
- 4) andmetele juurdepääsu piirangute andmed;
- 5) tarkvara ja klassifikaatoritega seotud koodid;
- 6) menetluse läbiviimist abistavad loendid ja skaneeritud dokumendid.

§ 26. Rahvastikuregistri mitteaktuaalsed andmed

(1) Rahvastikuregistri mitteaktuaalsete andmete hulka kantakse:

- 1) aktuaalsuse kaotanud isikuandmed ja menetlusandmed;
- 2) kehtetute dokumentide andmed;
- 3) toimunud valimiste valijate arvestuse andmed;
- 4) tähtjalised andmed tähtaja möödumisel;
- 5) rahvastikuregistri subjekti staatust mitteomava isiku Eesti elukoha andmed;
- 6) rahvastikuregistri loomisel kasutatud andmed (rahvastiku arvestuse andmebaasis, Eesti hääleõiguslike kodanike riiklikus registris ja Eesti hääleõiguslike välismaalaste riiklikus registris arvel olnud isiku andmed), kui need ei ole seotud rahvastikuregistri subjektiga;
- 7) ebaõiged andmed ja dokumendid.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud andmed on mitteaktuaalsed koos nende andmetega seotud rahvastikuregistri pidamist abistavate andmetega.

(3) Mitteaktuaalsete andmete hulka kandmise aluse õigusvastasuse, kehtetuse, tühisuse või vea korral taastatakse andmete aktuaalsus.

5. peatükk Rahvastikuregistrisse andmete andmine

§ 27. Andmete rahvastikuregistrisse andmise alus ja viisid

(1) Andmed antakse rahvastikuregistrisse isiku avalduse, andmeandja esitatud dokumentide või muul seaduses sätestatud alusel, kandes need digitaalselt rahvastikuregistrisse.

(2) Erandina võib andmeandja kokkuleppel vastutava töötlejaga anda andmed rahvastikuregistrisse kandmiseks volitatud töötlejale või vastutava töötleja määratud asutusele üle digitaalselt või paberil.

(3) Andmete rahvastikuregistrisse andmise tingimused ja kord lepatakse kokku käesoleva seaduse § 50 lõikes 1 nimetatud andmete töötlemist puudutavas haldusaktis.

§ 28. Rahvastikuregistrisse antavad andmed

Andmeandjad on kohustatud andma rahvastikuregistrisse käesoleva seaduse §-s 22 loetletud dokumentide väljaandmise, jõustumise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise andmed ning välisriigis väljaantud dokumendi kasutamisel avaliku ülesande täitmisel töödeldavad andmed, mis tekitavad, muudavad või täpsustavad rahvastikuregistri andmeid.

§ 29. Andmeandjad

(1) Rahvastikuregistri andmeandjateks on asutused ja isikud, kes annavad välja või koostavad käesoleva seaduse § 22 lõikes 1 loetletud dokumente, annavad rahvastikuregistrisse andmeid nendelt dokumentidelt või kelle tegevuse tulemusel muutuvad käesoleva seaduse § 21 lõikes 1 sätestatud isikuandmed.

(2) Kui välisriigis välja antud dokumendi andmed kuuluvad rahvastikuregistrisse andmisele ja seda dokumenti kasutatakse avaliku ülesande täitmisel, on dokumendile kantud ja rahvastikuregistrisse andmisele kuuluvate andmete puhul andmeandjaks dokumenti avaliku ülesande täitmisel kasutatav isik või asutus.

(3) [Vabariigi Valitsus](#) kehtestab määrusega andmeandjate kaupa nende üleantavate andmete loetelu.

§ 30. Andmete andmise tähtaeg

(1) Andmeandja annab andmed rahvastikuregistrisse kohe pärast andmete loomist, muutmist, jõustumist või dokumendi väljaandmist.

(2) Käesoleva seaduse § 27 lõikes 2 nimetatud juhtudel edastab andmeandja andmed esimesel võimalusel pärast andmete loomist, muutmist, jõustumist või dokumendi väljaandmist.

(3) Käesoleva seaduse § 29 lõikes 2 nimetatud välisriigis väljaantud dokument edastatakse volitatud töötlejale kolme tööpäeva jooksul dokumendi kasutamisest arvates.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksuse määrus valimisjaoskondade moodustamise kohta antakse käesoleva seaduse § 50 lõikes 1 nimetatud haldusaktis kokkulepitud viisil üle hiljemalt 50. päeval enne valimispäeva või rahvahääletuse päeva.

(5) Põhjendatud vajaduse korral võib andmeandja kokkuleppel vastutava töötlejaga anda andmed ka muul tähtajal.

§ 31. Andmeandja õigused ja kohustused

(1) Andmeandjal on õigus:

- 1) nõuda volitatud töötlejalt andmete andmiseks tehnilisi juhiseid;
- 2) pöörduda vastutava töötleja poole andmete andmisel volitatud töötlejaga tekkinud vaidluste lahendamiseks.

(2) Andmeandja on kohustatud:

- 1) tagama rahvastikuregistrisse antavate andmete vastavuse käesoleva seaduse § 22 lõikes 1 nimetatud dokumendile kantud andmetele;
- 2) teavitama viivitamata rahvastikuregistri volitatud töötlejat antud andmetes avastatud veast ning andma õiged andmed;
- 3) vastama vastutava või volitatud töötleja järelepärimisele rahvastikuregistrisse andmete andmise kohta kolme tööpäeva jooksul järelepärimise saamisest arvates;
- 4) teatama viivitamata volitatud töötlejale andmete andmisel tekkinud takistustest;
- 5) järgima isikuandmete kaitse nõudeid.

§ 32. Andmete õigsuse tagamine

(1) Andmeandja peab tagama rahvastikuregistrisse kandmiseks antavate andmete vastavuse andmete rahvastikuregistrisse kandmise aluseks olnud käesoleva seaduse § 22 lõikes 1 nimetatud dokumentidele.

(2) Andmeandja peab rahvastikuregistrisse edastatud andmetes vigade avastamisel kandma viivitamata õiged andmed rahvastikuregistrisse või selle võimaluse puudumisel teavitama vigadest volitatud töötlejat.

(3) Volitatud töötleja on kohustatud tegema andmeandjale andmete õigsuse kohta järelepärimise, kui:

- 1) isik on vaidlustanud tema kohta rahvastikuregistrisse kantud andmete õigsuse;
- 2) samade andmete kohta on esitatud mitu andmekuju;
- 3) esitatud andmed ei ole teiste andmetega loogiliselt seotud;
- 4) andmed on ilmselgelt ebaõiged.

§ 33. Ebaõigete andmete parandamine

(1) Käesoleva seaduse § 32 lõikes 3 sätestatud juhtudel või kui andmeandja või andmesaaja teatab ebaõigetest andmetest, on volitatud töötleja kohustatud kontrollima andmete õigsust ja ebaõiged andmed parandama.

(2) Kui rahvastikuregistri subjektiks oleva isiku kohta puuduvad mõned käesoleva seaduse §-s 35 sätestatud andmetest, võtab volitatud töötleja kasutusele abinõud puuduvate andmete saamiseks ning esitab järelepärimise vastavale andmeandjale.

(3) Volitatud töötleja võib vastutava töötleja loal andmete parandamisest keelduda.

6. peatükk

Rahvastikuregistri subjekti staatus

§ 34. Isiku rahvastikuregistri subjektina arvelevõtmine

Isik võetakse rahvastikuregistris subjektina arvele, kui isik vastab käesoleva seaduse §-s 5 sätestatud rahvastikuregistri subjektiks saamise nõuetele ja tema kohta on rahvastikuregistrisse kantud käesoleva seaduse §-s 35 sätestatud andmed.

§ 35. Andmed isiku rahvastikuregistri subjektina arvelevõtmiseks

(1) Rahvastikuregistri subjektina arvelevõtmiseks peavad isiku kohta olema rahvastikuregistrisse kantud vähemalt käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–5 ja 17 nimetatud andmed. Mõjuval põhjusel võivad § 21 lõike 1 punktis 17 nimetatud andmed jääda rahvastikuregistri subjektina arvelevõtmisel esitamata.

(2) Eesti elamisloa või elamisõiguse saanud välismaalase kohta peavad rahvastikuregistrisse olema kantud lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmetele käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktides 1 ja 6 nimetatud andmed.

(3) Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku kohta peavad rahvastikuregistrisse olema kantud lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmetele käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktis 6 ja § 22 lõike 1 punktis 1 nimetatud andmed.

(4) Alaealise rahvastikuregistri subjektina arvelevõtmisel peab rahvastikuregistrisse kandma tema sünnidokumendi andmed. Alaealise sünni tõendava dokumendi esitamist ei nõuta, kui lapse esindaja tõendab, et dokumenti ei ole võimalik saada või selle saamine on ebamõistlikult keeruline.

§ 36. Rahvastikuregistri subjekti staatuse ettevalmistamiseks isiku andmete kandmine rahvastikuregistrisse

Kui isiku andmed rahvastikuregistrist puuduvad, kantakse rahvastikuregistri subjekti staatuse ettevalmistamisel rahvastikuregistrisse isiku kohta vähemalt järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) vastsündinu kohta käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud andmed, punktis 15 nimetatud isiku ema andmed ja meditsiinilise sünnitõendi andmed;
- 2) Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku kohta Euroopa Liidu kodaniku elamisõiguse saamisel ning Eesti elamisluba või elamisõigust taotleva välismaalase kohta käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–5 ja 17 nimetatud andmed.

§ 37. Rahvastikuregistri subjekti staatust mittesaava isiku andmete kandmine rahvastikuregistrisse

Rahvastikuregistri subjekti staatust mittesaava isiku andmed kantakse rahvastikuregistrisse:

- 1) enne rahvastikuregistri loomist koostatud Eesti perekonnasündmuse dokumendi andmete rahvastikuregistrisse kandmisel;
- 2) Eesti perekonnasündmuse registreerimisel;
- 3) isikut tõendava dokumendi väljaandmisel;
- 4) isikukoodi andmisel isiku riigi andmekogusse kandmise eesmärgil;
- 5) käesoleva seaduse §-s 36 sätestatud ettevalmistava staatusega isiku rahvastikuregistri subjektina arvelevõtmise aluse äralangemisel.

§ 38. Rahvastikuregistri subjekti staatuse lõppemine

(1) Rahvastikuregistri subjekti staatus lõpeb:

- 1) rahvastikuregistri subjekti surma korral;
- 2) Eesti kodakondsuse kaotamisel;
- 3) rahvastikuregistri subjekti staatust määrava dokumendi tähtaja lõppemisel, tühistamisel või kehtetuks tunnistamisel;
- 4) Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodanikul elamisõiguse lõppemisel;
- 5) ekslikult rahvastikuregistri subjektina arvelevõtmise tuvastamisel;
- 6) kui rahvastikuregistri subjekt on vähemalt 100 aastat vana ja rahvastikuregistrisse ei ole kantud tema kehtiva isikut tõendava dokumendi andmeid;
- 7) kui Eesti kodanik saab 21 aastat vanaks ning tema andmed on rahvastikuregistrisse kantud, ta on rahvastikuregistri subjektiks saanud välisriigi sünnidokumendi alusel ja vähemalt ühel tema vanemal oli tema sünni ajal Eesti kodakondsus, talle ei ole välja antud isikut tõendavate dokumentide seaduse § 2 lõike 2 punktis 1 või 2 sätestatud Eesti isikut tõendavat dokumenti ning isiku viibimiskohana ei ole rahvastikuregistrisse kantud käesoleva seaduse § 96 lõike 1 punktis 4 nimetatud viibimiskohta;

8) kui Eesti kodanikule, kelle andmed on kantud rahvastikuregistrisse valijate nimekirja alusel, ei ole välja antud isikut tõendavate dokumentide seaduse § 2 lõike 2 punktis 1 või 2 sätestatud Eesti isikut tõendavat dokumenti.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud rahvastikuregistri subjekti staatust määrava dokumendi tähtaja lõppemisel lõpeb välismaalase rahvastikuregistri subjekti staatus välismaalaste seaduse § 43 lõikes 4 või 5 sätestatud tähtaja saabumisel, kui välismaalane ei ole taotlenud elamisloa pikendamist, uut tähtjalist elamisluba või pikaajalise elaniku elamisluba.

7. peatükk Isikukood

§ 39. Isikukood

(1) Isikukood on isiku soo ja sünniaja alusel moodustatud ning Eesti Vabariigi standardile vastav isiku üheselt kindlaksmääramist võimaldav number.

(2) Isikukood loetakse antuks selle kandmisel rahvastikuregistrisse.

§ 40. Isikukoodi moodustamine

(1) Isikukood moodustatakse rahvastikuregistrisse üleantud andmete alusel rahvastikuregistri tarkvara abil.

(2) Isikukood moodustatakse isikule:

- 1) kes võetakse käesoleva seaduse §-s 34 sätestatu kohaselt arvele rahvastikuregistri subjektina;
- 2) kelle andmed kantakse käesoleva seaduse §-s 36 sätestatu kohaselt rahvastikuregistrisse rahvastikuregistri subjekti staatuse ettevalmistamiseks;
- 3) kelle andmed kantakse käesoleva seaduse §-s 37 sätestatu kohaselt rahvastikuregistrisse, kuid kes ei saa rahvastikuregistri subjekti staatust.

(3) Moodustatud isikukoodi annavad isiku andmete esmakordsel rahvastikuregistrisse kandmisel järgmised andmeandjad:

- 1) tervishoiuteenuse osutaja vastsündinule;
- 2) perekonnaseisuasutus Eesti perekonnasündmuse registreerimisel või andmehõivekande tegemisel;
- 3) Politsei- ja Piirivalveamet isikut tõendava dokumendi väljaandmisel, elamisloa või elamisõiguse taotluse või muu seaduses sätestatud menetluse käigus;
- 4) maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus või konsulaarametniku allkirjaga kinnitatud taotluse alusel volitatud töötleja isikukoodi riigi andmekogusse kandmiseks seaduse või andmekogu põhimääruse alusel;
- 5) kohaliku omavalitsuse üksus Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku elukoha rahvastikuregistrisse kandmisel;
- 6) muu avalikku ülesannet täitev asutus või isik oma ülesande täitmisel isikukoodi riigi andmekogusse kandmiseks seaduse või andmekogu põhimääruse alusel.
[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

(4) Volitatud töötleja peab välistama sama isikukoodi moodustamise mitmele isikule, mitme isikukoodi moodustamise samale isikule ja juba kasutuses olnud isikukoodi moodustamise teisele isikule.

(5) Kui isikukood antakse käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 4 ja 5 sätestatud juhtudel, peab isik esitama isikukoodi saamiseks isiklikult kohale ilmudes kirjaliku taotluse.

(6) **Valdkonna eest vastutav minister** kehtestab määrusega isikukoodide moodustamise ja andmise korra.

(7) Kohaliku omavalitsuse üksuse poolt käesoleva paragrahvi lõike 3 punktide 4 ja 5 kohaselt isikukoodi andmise kui riikliku ülesande täitmise kulud hüvitatakse kohaliku omavalitsuse üksusele riigieelarvest, võttes aluseks eelarveaastale eelnenud aastal tehtud toimingute arvu ning vastava aasta riigieelarves sätestatud ühe toimingu keskmise arvatud kulu.

[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

§ 41. Isikukoodi taotluses esitatavad andmed

(1) Käesoleva seaduse § 40 lõike 3 punktides 4 ja 5 sätestatud juhtudel endale või oma alaealisele lapsele või eestkostetavale isikukoodi taotlemisel märgitakse taotluses isikukoodi saaja kohta järgmised andmed:

- 1) isikunimi;
- 2) sugu;
- 3) sünniandmed, sealhulgas sünniaeg ja -koht;
- 4) olemasolu korral välisriigi isikukood;
- 5) kodakondsuse andmed;
- 6) elukoha andmed;
- 7) kontaktandmed;
- 8) ütluspõhised andmed rahvuse, emakeele ja haridustaseme kohta;

- 9) isikukoodi taotlemise põhjus;
- 10) isikut ja kodakondsust tõendava dokumendi andmed.

(2) Kui isikukoodi taotleja ei taotle isikukoodi endale, märgib ta enda kohta lisaks järgmised andmed:

- 1) isikunimi;
- 2) isikukood, selle puudumisel sünniaeg;
- 3) kontaktandmed;
- 4) ütluspõhised andmed rahvuse, emakeele ja haridustaseme kohta.

§ 42. Isikukoodi moodustamisest keeldumine

Isikukoodi andja keeldub käesoleva seaduse § 40 lõike 3 punktides 4 ja 5 sätestatud juhtudel isiku taotluse alusel isikukoodi moodustamisest, kui:

- 1) isikukoodi taotlusel esitatud andmed on puudulikud;
- 2) isikukoodi taotlemisel on esitatud valeandmeid;
- 3) isikule on isikukood juba moodustatud;
- 4) Euroopa Liidu kodaniku puhul keeldutakse elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmisest käesoleva seaduse § 84 lõikes 1 sätestatud alustel.

§ 43. Isikukoodi vahetamine

Isikule moodustatakse uus isikukood ja eelmine isikukood kantakse mitteaktuaalsete andmete hulka, kui:

- 1) isiku rahvastikuregistrisse kantud soo või sünniaja andmed parandatakse või muudetakse;
- 2) isik lapsendatakse – vanema või eestkostja taotluse alusel;
- 3) lapsendamisel muudetud sünniaeg taastatakse isiku avalduse alusel.

8. peatükk

Juurdepääs rahvastikuregistri andmetele

1. jagu

Juurdepääsu alused

§ 44. Rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu õigus

Rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu õigus on käesolevas peatükis sätestatud korras:

- 1) täisealisel isikul tema, tema alaealiste laste ja eestkostetavate ning surnud abikaasa kohta rahvastikuregistrisse kantud andmetele;
- 2) riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusel ning juriidilisel või füüsilisel isikul avaliku ülesande täitmiseks;
- 3) füüsilisel ja juriidilisel isikul õigustatud huvi korral;
- 4) välisriigi asutusel ja isikul, kui see õigus on sätestatud välissuhtlemisseaduse alusel sõlmitud kokkuleppes või tagatakse vastutava töötleja otsuse alusel õigustatud huvi korral;
- 5) andmesaajal isiku otsest või kaudset tuvastamist mittevõimaldaval kujul.

§ 45. Isiku õigus saada enda kohta rahvastikuregistrisse kantud andmeid ja teavet andmete töötlemise kohta

(1) Täisealisel isikul on õigus pääseda juurde kõigile enda, oma alaealiste laste ja eestkostetavate ning surnud abikaasa käesoleva seaduse § 20 lõikes 1 nimetatud andmetele, välja arvatud käesoleva seaduse § 25 punktides 5 ja 6 nimetatud andmetele.

(2) Isikul on õigus saada volitatud töötlejalt teavet:

- 1) enda kohta rahvastikuregistrisse kantud andmete või nende puudumise kohta;
- 2) andmete töötlemise eesmärgi ja õiguslike aluste kohta;
- 3) andmetele juurdepääsu õigust omavate riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste ning muude füüsiliste ja juriidiliste isikute kohta.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud juurdepääsuõigust võib piirata, kui see võib:

- 1) takistada või kahjustada süüteo tõkestamist, avastamist, menetlemist või karistuse täideviimist;
- 2) kahjustada teise isiku õigusi ja vabadusi;
- 3) ohustada riigi julgeolekut;
- 4) ohustada avaliku korra kaitset.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(4) Vanemal ei ole õigust pääseda juurde oma alaealise lapse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud andmetele, kui kohus on vanema õigust andmetele juurde pääseda piiranud või vanema hooldusõiguse peatanud või täielikult ära võtnud.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 46. Füüsilisele ja juriidilisele isikule õigustatud huvi korral rahvastikuregistrist väljastatavad andmed

(1) Füüsilisel ja juriidilisel isikul on õigustatud huvi korral õigus pääseda juurde järgmistele rahvastikuregistri andmetele:

- 1) käesoleva seaduse § 21 lõikes 1 ja § 22 lõike 1 punktis 1 sätestatud andmed;
- 2) isiku surma tõttu rahvastikuregistri subjekti staatuse kaotanud isiku andmed.

(2) Õigustatud huviga on tegemist eelkõige juhtudel, kui andmete väljastamist taotletakse:

- 1) taotleja või muu isiku elu, tervise ning õiguste ja vabaduste kaitseks;
- 2) taotlejaga sõlmitud lepingu täitmiseks või lepingu täitmise tagamiseks;
- 3) teaduslikul eesmärgil, lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679 sätestatud tingimustest.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 47. Juurdepääs andmetele, mis ei võimalda isikut otseselt või kaudselt tuvastada

(1) Rahvastikuregistrist on lubatud väljastada andmeid, mis ei võimalda isikut otseselt või kaudselt tuvastada:

- 1) etteantud tunnuste alusel koostatud valimisse kantud isikute elukoha aadresside nimekirjana muid rahvastikuregistrisse kantud andmeid väljastamata;
- 2) statistiliste koonditena.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud tunnustena võib aluseks võtta isiku soo, vanuse, elukoha andmed, emakeele, haridustaseme, perekonnaseisu. Käesolevas lõikes nimetatamata tunnuste alusel elukoha andmetele juurdepääsu võimaldamise otsustab vastutav töötaja igal üksikjuhul eraldi, lähtudes isikuandmete töötlemise üldistest põhimõtetest ja eesmärkidest.

2. jagu

Juurdepääsu andmise kord

§ 48. Rahvastikuregistri andmetele juurdepääs

(1) Juurdepääs rahvastikuregistri andmetele võimaldatakse vastavalt andmetele juurdepääsu tagaja ja saaja tehnilistele võimalustele järgmisel viisil:

- 1) infosüsteemide andmevahetuskihi kaudu;
- 2) rahvastikuregistri menetlustarkvara kaudu;
- 3) turvalise veebikeskkonna kaudu;
- 4) andmete edastamisega turvalise andmesidevõrgu kaudu;
- 5) krüpteeritult digitaalsel teabekandjal, krüpteeritult elektronkirja teel, tähtsaadetusena posti teel või isikliku üleandmisega paberil või digitaalsel teabekandjal.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 4 ja 5 sätestatud viise kasutatakse järgmistele andmetele väljastamiseks:

- 1) mitteautomatiseeritult väljastatud üksikkirje;
- 2) etteantud tingimuste alusel koostatud valim;
- 3) juurdepääsu taotleja andmete võrdlemisel rahvastikuregistri andmetega koostatud erinevuste protokoll;
- 4) rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu taotleja andmekogus olevates andmetes kokkulepitud perioodi jooksul toimunud muudatused.

(3) Käesoleva seaduse tähenduses on püsijuurdepääsuga andmetöötlejaks käesoleva seaduse § 50 lõikes 1 nimetatud haldusaktis sätestatud rahvastikuregistri andmetöötleja, kellel on juurdepääs rahvastikuregistri andmetele käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1, 2 või 3 nimetatud viisil.

(4) **Valdkonna eest vastutav ministervõib** määrusega kehtestada andmetele juurdepääsu andmise täpse korra.

§ 49. Rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu taotlemine

Juurdepääsu saamiseks esitab taotleja rahvastikuregistri osaks olevas rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu menetlemise infosüsteemis taotluse, milles märgib:

[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

- 1) juriidilisest isikust taotleja puhul juriidilise isiku nime ning andmete saamiseks volitatud isiku ees- ja perekonnanime;
- 2) füüsilisest isikust taotleja puhul ees- ja perekonnanime ning isikukoodi;
- 3) andmete kasutamise põhjendatud eesmärgi, viisi ja aja;
- 4) taotletavate andmete koosseisu;
- 5) käesoleva seaduse § 48 lõikes 1 sätestatud juurdepääsuviisi ning vajaduse korral taotletavate andmete hulga;
- 6) kinnituse selle kohta, et saadud andmeid kasutatakse vaid taotletaval eesmärgil, ajavahemikul ja viisil.

§ 50. Rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu otsustamine

- (1) Juurdepääsu võimaldamine otsustatakse haldusaktiga, milles sätestatakse järgmised tingimused:
  - 1) saadud andmete kasutamise eesmärk, kaasa arvatud andmete teise andmekogusse kandmise ja kolmandatele isikutele edastamise õigus;
  - 2) töödeldavate andmete koosseis;
  - 3) andmete töötlemise tähtajad;
  - 4) andmete töötlemise kord, meetodid ja viisid;
  - 5) tehnilise toe andmise kord;
  - 6) õigused ja kohustused andmete töötlemisel;
  - 7) töödeldavate andmete kaitse üldised tehnilised ja organisatsioonilised abinõud ning nende rakendamise kord;
  - 8) andmete väljastamise eest tasumine käesoleva peatüki 4. jaos sätestatu kohaselt;
  - 9) juurdepääsu lõpetamise tingimused.
- (2) Juurdepääsu rahvastikuregistri andmetele otsustab vastutav töötleja, kui käesolevas seaduses või käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud haldusaktis ei ole sätestatud teisiti.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud haldusakt tehakse teatavaks rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu menetlemise infosüsteemis.
- (4) Kui rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu menetlemise infosüsteemis on juurdepääsu taotlemine õigustatud huvi korral füüsilisest isikust taotlejale ülemäära raske, võib taotluse esitada kirjalikku taasesitamist võimaldaval viisil volitatud töötlejale või püsijuurdepääsuga andmetöötlejale, kelle andmete väljastamise kohustus on sätestatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud haldusaktis.

§ 51. Andmetele juurdepääsu otsustamine õigustatud huvi korral

- (1) Rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu võimaldamise otsustamisel käesoleva seaduse § 44 punktides 3 ja 4 sätestatud juhul, kui tegemist ei ole välissuhtlemisseaduse alusel sõlmitud kokkuleppes tuleneva andmetele juurdepääsuga, peab hindama andmetele juurdepääsu taotleja õigustatud huvi.
- (2) Kui käesoleva seaduse § 44 punktis 3 sätestatud andmesaajaks on füüsiline või juriidiline isik, kellele tagatakse juurdepääs ühes aastas kuni 100 isiku kohta käivatele andmetele, otsustab tema andmetele juurdepääsu volitatud töötleja või käesoleva seaduse § 54 lõikes 1 sätestatud juhul püsijuurdepääsuga andmetöötleja.
- (3) Andmetele juurdepääs on lubatud ainult juhul, kui see ei riku eraelu puutumatust ega tekita ohtu riigi julgeolekule.
- (4) Õigustatud huvi olemasolu korral lubatakse juurdepääs andmetele, millele ei ole kehtestatud juurdepääsupiirangut.
- (5) Andmete väljastamisest keeldutakse, välja arvatud välissuhtlemisseaduse alusel sõlmitud kokkuleppe täitmisel, kui:
  - 1) käesoleva seaduse § 44 punktides 3 ja 4 nimetatud taotlejal puudub õigustatud huvi;
  - 2) andmetele juurdepääsu võimaldamisega võib tekitada kahju isikule, kelle andmetele juurdepääsu taotletakse, või
  - 3) juurdepääsu soovitakse käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 7 ja 8 sätestatud andmetele uuringute või reklaami eesmärgil.

§ 52. Rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu tagamine

- (1) Andmetele juurdepääsu või andmete väljastamise tagab vastavalt käesoleva seaduse § 48 lõikes 1 nimetatud viisidele volitatud töötleja.
- (2) Püsijuurdepääsuga andmetöötleja on kohustatud tagama juurdepääsu vaid neile rahvastikuregistri andmetele, mille väljastamise kohustus tuleneb seadusest või seaduse alusel kehtestatud õigusaktist või mille väljastamise õigus on käesoleva seaduse § 50 lõikes 1 nimetatud haldusaktis sätestatud.
- (3) Rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu tagamisel on volitatud töötleja ja püsijuurdepääsuga andmetöötleja kohustatud väljastama üksnes neid andmeid, mille saamise õigus taotlejal on.
- (4) Enne rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu saamist kinnitab andmesaaja, et saadud andmeid kasutatakse vaid käesoleva seaduse § 50 lõikes 1 nimetatud haldusaktis kindlaksmääratud tingimuste kohaselt.

§ 53. Isikule tema kohta rahvastikuregistrisse kantud andmetele juurdepääsu võimaldamine

- (1) Isiku juurdepääsu tema kohta rahvastikuregistrisse kantud käesoleva seaduse § 45 lõikes 1 nimetatud andmetele tagab:

- 1) volitatud töötaja;
- 2) püsijuurdepääsuga andmetöötaja.

(2) Juurdepääs käesoleva seaduse § 45 lõikes 1 nimetatud andmetele tagatakse hiljemalt viiendal tööpäeval avalduse saamisest arvates käesoleva seaduse § 48 lõike 1 punktis 3 või 5 nimetatud viisil.

(3) Kui isik on taotlenud andmetele juurdepääsu käesoleva seaduse § 48 lõike 1 punktis 5 sätestatud viisil, väljastatakse taotletud andmed isikule või tema volitatud esindajale isikut tõendava dokumendi esitamisel või krüpteeritud isiku teatatud e-posti aadressil, kui:

- 1) tegemist ei ole käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–5 ja 10 sätestatud andmetega, sealhulgas sama andmekoosseisu mitteaktuaalsete andmetega;
- 2) andmete väljastajal tekib kahtlus posti teel juurdepääsu taotlenud taotleja isikusamasuses.

(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1191, millega edendatakse kodanike vaba liikumist, lihtsustades teatavate avalike dokumentide Euroopa Liidus esitamise nõudeid, ja muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 200, 26.07.2016, lk 1–136), alusel väljastatakse isikule mitmekeelne standardvorm ja sellele lisatav rahvastikuregistri väljavõtte.
[RT I, 01.02.2019, 1- jõust. 16.02.2019]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud mitmekeelse standardvormi ja sellele lisatava rahvastikuregistri väljavõtte väljastab isikule perekonnaseisutoimingute seaduse § 3 lõikes 3² sätestatud maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksus.
[RT I, 01.02.2019, 1- jõust. 16.02.2019]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud mitmekeelse standardvormi ja sellele lisatava rahvastikuregistri väljavõtte väljastamise kui maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksuse täidetava riikliku ülesande kulu hüvitatakse maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksusele riigieelarvest, võttes aluseks eelarveastale eelnenud aastal tehtud toimingute arvu ning vastava aasta riigieelarves sätestatud ühe toimingu keskmise arvatud kulu.
[RT I, 01.02.2019, 1- jõust. 16.02.2019]

§ 54. Rahvastikuregistrist andmete väljastamine

(1) Käesoleva seaduse § 44 punktis 3 sätestatud andmesaajale väljastab andmed käesoleva seaduse § 48 lõike 1 punktis 5 nimetatud viisil püsijuurdepääsuga andmetöötaja, kui taotleja taotleb ühes kuus samal eesmärgil andmete väljastamist kuni 20 isiku kohta.

(2) Kui käesoleva seaduse §-s 46 nimetatud andmeid väljastatakse isikliku üleandmisega, on andmete väljastaja kohustatud enne andmete väljastamist tuvastama taotleja isikusamasuse, juriidilise isiku puhul ka tema tegutsemise seaduslikkuse, sealhulgas õigusliku aluse, ja andmete saamiseks volitatud isikule antud volituse.

(3) Käesoleva seaduse § 48 lõike 1 punktis 5 nimetatud isikliku üleandmisega digitaalsel teabekandjal andmete väljastamisel üle 100 isiku kohta peavad olema andmed alati krüpteeritud.

(4) Käesoleva seaduse § 51 lõikes 5 sätestatud juhul võib volitatud töötaja taotleja soovil küsida isikult, kelle andmete väljastamist soovitakse, nõusolekut tema andmete väljastamiseks või edastada talle taotleja andmed. Nõusoleku saamisel väljastab volitatud töötaja taotlejale taotletud andmed.

§ 55. Andmete töötlemise õiguse andmine töötleja töötajale

Volitatud või püsijuurdepääsuga andmetöötleja töötajale annab andmete töötlemise õiguse rahvastikuregistri volitatud või püsijuurdepääsuga andmetöötleja käesoleva seaduse § 50 lõikes 1 nimetatud haldusaktis sätestatu kohaselt.

§ 56. Andmesaaja kohustused

(1) Andmesaaja on kohustatud kasutama andmeid üksnes taotletaval eesmärgil ning järgima käesoleva seaduse ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679 sätestatud ning talle andmete üleandmisel kehtestatud andmete kasutamise piirangutest tulenevaid tingimusi, samuti tagama, et andmed ei satu andmete töötlemise õigust mitteomavate isikute kätte.
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(2) Andmesaaja on kohustatud teatama volitatud töötlejale viivitamata avastatud ebaõigetest andmetest.

(3) Volitatud töötleja on käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul kohustatud andma andmesaajale esimesel võimalusel teavet andmete kontrollimise tulemuste või andmete parandamise kohta.

(4) Andmesaajatel on keelatud väljastada rahvastikuregistrist saadud andmeid kolmandatele isikutele, välja arvatud juhul, kui see on ette nähtud õigusaktiga või see on sätestatud käesoleva seaduse § 50 lõikes 1 nimetatud haldusaktis.

(5) Kui rahvastikuregistri andmeid kasutatakse teaduslikul eesmärgil, peab andmesaaja andmete kasutamise eesmärgi täitmise järel andma andmetele rahvastikuregistri subjekti ühest tuvastamist mittevõimaldava kuju ning rahvastikuregistri subjekti ühest tuvastamist võimaldavad andmed arhiveerima või hävitama.

3. jagu

Juurdepääsu piiramine

§ 57. Rahvastikuregistri aktuaalsetele andmetele juurdepääsu piirangute kehtestamine

(1) Isikul on õigus kehtestada oma isikuandmetele ja nendega seotud andmetele juurdepääsu piirang uuringute või reklaami eesmärgil andmete töötlemiseks, esitades avalduse volitatud töötlejale otse või püsijuurdepääsuga andmetöötleja kaudu. Avalduses võib isik määrata andmetele juurdepääsu piiramise tähtaja ja selle, millistele käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 6 ja 9 nimetatud andmetele juurdepääsu piiramist ta soovib.

(2) Uurimisasutus või prokuratuur võib kehtestada rahvastikuregistrisse kantud isikuandmetele ja isikule väljaantud dokumentide andmetele juurdepääsu piirangu kriminaalmenetluses tõe väljaselgitamiseks kuni kolmeks kuuks. Tähtaega võib pikendada kolme kuu võrra.

(3) Andmeid, millele isik või pädev uurimisasutus või prokuratuur on kehtestanud juurdepääsu piirangu, on õigus väljastada käesoleva seaduse § 45 lõikes 1 või § 51 lõikes 1 sätestatud juhul või avalike ülesannete täitmiseks. Õigustatud huvi olemasolu korral lubatakse juurdepääs andmetele, millele ei ole kehtestatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alusel juurdepääsupiirangut.

(4) Volitatud töötleja on kohustatud käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud juhtudel kandma juurdepääsupiirangu andmed rahvastikuregistrisse ning piirama rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud.

(5) Rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu tagamisel on volitatud töötleja ja püsijuurdepääsuga andmetöötleja kohustatud teavitama andmesaajat väljastatavate andmete kohta kehtivatest juurdepääsupiirangutest.

§ 58. Aktuaalsetele andmetele juurdepääsu piirangud

(1) Käesoleva seaduse § 96 lõike 1 punktis 4 nimetatud viibimiskoha andmetele on juurdepääs pärast viibimiskoha andmete kehtivuse lõppemist piiratud.
[RT I, 17.11.2017, 1- jõust. vangla kohta 01.01.2020]

(2) Käesoleva seaduse § 25 punktis 3 sätestatud andmetele tagatakse juurdepääs käesoleva seaduse § 45 lõikes 1 sätestatud juhtudel taotluse esitamisele eelnenud kalendriaasta algusest arvates.

(3) Käesoleva seaduse § 25 punktis 3 sätestatud andmetele ja § 100 lõikes 1 sätestatud kontaktandmetele ei ole juurdepääsu õigust õigustatud huvi korral.

§ 59. Ebaõigetele andmetele juurdepääsu piirangud

(1) Volitatud töötleja on kohustatud piirama juurdepääsu käesoleva seaduse § 32 lõikes 3 sätestatud juhtudel rahvastikuregistrisse kantud ebaõigetele mitteaktuaalsetele andmetele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel piiratud andmetele on õigus juurde pääseda:

- 1) volitatud töötlejal ja andmeandjal enda antud andmete kontrollimise, parandamise või täiendamise eesmärgil;
- 2) rahvastikuregistri andmetöötlejal, kellel on juurdepääs käesoleva seaduse § 48 lõike 1 punktis 2 sätestatud viisil;
- 3) andmesaajal avaliku ülesande täitmiseks, kusjuures andmete väljastamisel on volitatud töötleja kohustatud andmesaajat andmete ebaõigsusest teavitama.

§ 60. Andmete töötlemise õiguse peatamine ja lõpetamine

Kui vastutav töötleja või Andmekaitse Inspektsioon otsustab järelevalve käigus või infosüsteemide turvameetmete süsteemi rakendamise nõuete rikkumise tõttu riigi infosüsteemide arendamist koordineeriva asutuse ettepanekul piirata volitatud või püsijuurdepääsuga andmetöötleja töötaja juurdepääsu rahvastikuregistri andmetele, teavitatakse sellest volitatud töötlejat või püsijuurdepääsuga andmetöötlejat, kes peatab või lõpetab viivitamata isiku rahvastikuregistri andmete töötlemise õiguse.

4. jagu

Andmete väljastamise eest tasumine

§ 61. Enda kohta rahvastikuregistrisse kantud andmetega tutvumine

(1) Isikul on õigus tutvuda käesoleva seaduse § 45 lõikes 1 nimetatud rahvastikuregistri andmetega tasuta.

(2) Kui isiku taotlused oma andmetega tutvuda on põhjendamatud või ülemäärased, eelkõige taotluste korduvuse tõttu, võib andmete väljastaja käesoleva seaduse § 63 lõike 1 kohaselt nõuda andmete väljastamise eest mõistlikku tasu halduskulude katmiseks.
[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

§ 61¹. Riigilõivu tasumine rahvastikuregistri väljavõtte väljastamise eest Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1191 alusel

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1191 alusel mitmekeelse standardvormi ja sellele lisatava rahvastikuregistri väljavõtte väljastamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.
[RT I, 01.02.2019, 1- jõust. 16.02.2019]

§ 62. Andmete väljastamise eest tasumine avaliku ülesande täitmisel

(1) Avalike ülesannete täitmiseks väljastatakse rahvastikuregistri andmed andmesaajale tasuta.

(2) Kulud, mis on seotud volitatud töötleja poolt andmete väljastamisega andmesaaja avalike ülesannete täitmiseks, kasutades olemasolevaid tehnilisi lahendusi, kaetakse riigieelarves rahvastikuregistri pidamiseks ettenähtud vahenditest. Kui andmete väljastamise tõttu on volitatud töötlejal vaja teha täiendavaid arendustöid, tasub tööde eest andmesaaja.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tasu arvestamisel lähtutakse käesoleva seaduse § 63 lõikes 1 nimetatud valdkonna eest vastutava ministri kehtestatud määruks sätestatud tasudest.

§ 63. Andmete väljastamise eest tasumine volitatud töötlejale õigustatud huvi korral

(1) Õigustatud huvi korral rahvastikuregistri andmete väljastamine on tasuline. Õigustatud huvi korral rahvastikuregistri andmete väljastamise eest volitatud töötlejale makstavad tasud kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(2) Õigustatud huvi korral rahvastikuregistri andmete väljastamise eest võetavad tasud peavad põhinema teenuse tõhusal osutamisel, olema arvestatud põhjendatud kulude alusel ning olema mõistlikus vahekorras teenuse väärtusega.

§ 63¹. Õigustatud huvi korral andmete väljastamise kulude hüvitamine kohaliku omavalitsuse üksusele

Kohaliku omavalitsuse üksuse poolt füüsilisele ja juriidilisele isikule õigustatud huvi korral rahvastikuregistri andmete väljastamise kui riikliku ülesande täitmise kulud hüvitatakse kohaliku omavalitsuse üksusele riigieelarvest, võttes aluseks eelarveaastale eelnenud aastal tehtud toimingute arvu ning vastava aasta riigieelarves sätestatud ühe toimingu keskmise arvutatud kulu.
[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

§ 64. Riigilõivu tasumine püsijuurdepääsuga andmetöötlejale andmete väljastamise eest õigustatud huvi korral

Rahvastikuregistri andmete väljastamise eest püsijuurdepääsuga andmetöötleja poolt käesoleva seaduse § 54 lõikes 1 nimetatud juhul tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

9. peatükk Elukoha aadress

§ 65. Elukoha aadress

(1) Isik esitab rahvastikuregistrisse kandmiseks selle elukoha aadressi, kus ta alaliselt või peamiselt elab.

(2) Kui isik kasutab alaliselt või peamiselt elamiseks mitut elukohta, esitab ta rahvastikuregistrisse kandmiseks kõigi nende aadressid, valides neist ühe õigusliku tähendusega elukoha aadressiks (edaspidi *elukoha aadress*). Teised elukohad kantakse rahvastikuregistrisse lisa-aadressidena.

(3) Rahvastikuregistrisse kantud aadressid ei anna isikule õigust kasutada aadressijärgset ruumi elukohana, kui puudub ruumi kasutamise õigus seaduses sätestatud alusel.

§ 66. Rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi tähendus

(1) Kui avaliku ülesande täitmine on seotud elukohajärgsusega, peab lähtuma rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressist.

(2) Rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressil on õiguslik tähendus rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi kehtivuse alguse kuupäevast arvates. Elukoha aadressi kehtivuse alguse kuupäev on:

1) käesoleva seaduse § 70 lõike 1 punktides 1 ja 6 sätestatud juhtudel elukohateate kohaliku omavalitsuse üksusesse saabumise kuupäev, välja arvatud juhul, kui käesoleva seaduse § 69 lõigete 2, 3 ja 5 kohaselt on elukohateates märgitud elukoha aadressi kehtivuse alguse kuupäev;

[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

2) käesoleva seaduse § 70 lõike 1 punktides 2 ja 3 sätestatud juhtudel kande tegemise kuupäev;

3) käesoleva seaduse § 70 lõike 1 punktis 4 sätestatud juhul otsuse jõustumise kuupäev;

4) käesoleva seaduse § 70 lõike 1 punktis 7 sätestatud juhul välisriigi asutuse esitatud kuupäev;

5) käesoleva seaduse § 70 lõike 1 punktis 8 sätestatud juhul lapsendatud lapse ema elukoha aadressi kehtivuse alguse kuupäev või lapse sünniaeg, kui ema elukoha aadressi kehtivuse alguse kuupäev on lapse sünnikuupäevast varasem.

(3) Aadressi muutumisel käesoleva seaduse § 70 lõike 1 punktis 5 sätestatud juhul elukoha aadressi kehtivuse alguse kuupäev ei muutu.

(4) Avaliku ülesande täitmisel saadetakse dokument elukoha aadressil, välja arvatud viibimiskoha aadressi olemasolu korral, sellisel juhul saadetakse dokument viibimiskoha aadressil.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud aadressil saadetud dokument loetakse kättetoimetatuks.

§ 67. Rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmete kehtivuse lõppemine

Rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi kehtivus lõpeb:

1) uue elukoha aadressi esitamisel selle kehtivuse alguse kuupäevale eelnenud kuupäevast;

2) rahvastikuregistri subjekti staatuse lõppemisel, kui viimane kehtiv elukoha aadress on Eestis, või

3) muul käesolevas seaduses sätestatud alusel.

§ 68. Isiku kohustus tagada elukoha aadressi õigsus

Rahvastikuregistri subjektiks olev isik on kohustatud tagama rahvastikuregistris enda ja oma alaealiste laste ning eestkostetavate elukoha aadressi olemasolu ja õigsuse käesolevas seaduses sätestatu kohaselt.

§ 69. Uue elukoha aadressi esitamise tähtaeg

(1) Alaliselt teise elukohta elama asumise korral esitab isik rahvastikuregistrisse kandmiseks uue elukoha aadressi 14 päeva jooksul alaliselt teise elukoha elama asumisest arvates.

(2) Isik võib esitada elukohateatega uue elukoha andmed tagasiulatava kuupäevaga kuni 14 päeva elukohateate kohaliku omavalitsuse üksusesse saabumise kuupäevast arvates.

[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

(3) Isik võib kolme kuu jooksul lapse sünnist arvates esitada elukohateates lapse elukoha andmete kehtivuse algusena lapse sünnikuupäeva, kui lapse sünd on registreeritud välisriigis ja lapse elukoha andmed rahvastikuregistris puuduvad või on varem kantud rahvastikuregistrisse käesoleva seaduse § 70 lõike 1 punkti 7 alusel.

(4) Välisriiki elama asumisel teatab isik ühe kuu jooksul viimase Eesti elukoha järgsele kohaliku omavalitsuse üksusele või Eesti välisesindusele käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktis 6 sätestatud andmed oma välisriigi elukoha kohta.

[RT I, 18.12.2019, 3- jõust. 28.12.2019]

(5) Kui isik asub elama välisriiki, võib ta esitada uue elukoha andmed etteulatava kehtivuse alguse kuupäevaga kuni üks kuu elukohateate kohaliku omavalitsuse üksusesse saabumise kuupäevast arvates. Kui isik esitab enne etteulatava kehtivuse alguse kuupäeva saabumist uue elukoha andmed, loetakse, et isik ei ole eelmist taotlust esitanud.

[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

(6) Välismaalane esitab Eesti elukoha andmed ühe kuu jooksul elamisloa või elamisõiguse alusel Eestisse saabumisest arvates.

(7) Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodanik esitab elukoha andmed hiljemalt kolm kuud pärast Eestisse sisenemise päeva.

(8) Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodanik võib Eestisse elama asudes elukoha andmete esitamisel etteulatavalt teatada Eestist lahkumise kuupäeva ja täpse elukoha aadressi välisriigis, selle puudumisel vähemalt välisriigi nimetuse.

§ 70. Rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi muutmise alused

(1) Rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi võib muuta:

- 1) elukohateate alusel;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksuse algatusel;
- 3) ruumi omaniku nõudmisel;
- 4) kohtulahendi või üürivaidluskomisjoni otsuse alusel, millega isik kaotab õiguse kasutada ruumi elukohana;
- 5) aadressi muutumisel aadressiandmete süsteemis;
- 6) konsulaarseaduses sätestatud korras isiku teate alusel välisriigis alaliselt või peamiselt elamisel;
- 7) välisriigi asutuselt saadud andmete alusel;
- 8) kohtulahendi alusel, millega otsustatakse lapsendamise.

(2) Isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi muutmise aluseks ei ole isiku asumine või paigutamine:

- 1) statsionaarsele haiglaravile;
- 2) ööpäevaringset sotsiaalteenust osutavasse hoolekandeesutusse;
[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]
- 3) hooldamisele hooldusperesse;
[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]
- 4) [välja jäetud -RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]
- 5) kinnipidamisasutusse;
- 6) kaitseväeteenistusse.

(3) Elukoha andmete muutmise otsus tehakse kandena rahvastikuregistris. Kirjalikult vormistatakse vaid elukoha andmete muutmise otsus, kui menetlus on alustatud käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3 sätestatud alustel.

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud elukoha aadressi muutmise alustega seotud asjaolude kindlakstegemiseks on kohaliku omavalitsuse üksusel õigus teha järelepärimisi teistesse andmekogudesse.

(5) **Valdkonna eest vastutav minister** kehtestab määrusega elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmise korra, vormid ja nende täitmise juhendi.

§ 71. Elukoha aadressi rahvastikuregistrisse kandmise erisused

(1) Lapse sünni registreerimisel Eestis kantakse vastsündinu elukoha aadressina rahvastikuregistrisse tema ema rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadress lapse sünni ajal. Kui ema on ajavahemikul lapse sünnist kuni sünni registreerimiseni muutnud oma elukoha andmeid rahvastikuregistris, kantakse lapse ema elukoha andmete muudatus ka lapse elukoha andmetesse.

(2) Kui välisriigi sünnidokumendi kandmisel rahvastikuregistrisse ei ole lapsel rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi, kantakse lapse elukoha aadressiks tema sünniriigi nimetus.

(3) Kui isiku andmed kantakse rahvastikuregistrisse esimest korda Eesti kodakondsust tõendava isikut tõendava dokumendi väljaandmisel, kantakse tema elukoha andmetena registrisse välisriigi nimetus, võttes aluseks isikut tõendava dokumendi väljaandmise taotlusel kontaktandmetena esitatud andmed.

§ 72. Ruumi omaniku teavitamine

(1) Kui omanikule kuuluva ruumi aadressile kantakse rahvastikuregistris isiku elukoha andmed või omanikule kuuluva ruumi aadressile kantud isiku elukoha andmed kantakse teisele aadressile, teavitatakse ruumi omanikku ruumi aadressil toimunud elukoha andmete muudatustest automaatselt turvalise veebikeskkonna kaudu.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus või volitatud töötaja teavitab ruumi omanikku tema taotluse alusel isikutest, kelle elukoha aadressiks rahvastikuregistris on temale kuuluva ruumi aadress. Omanikule tehakse teatavaks rahvastikuregistrisse sellele aadressile kantud isikute ees- ja perekonnanimed ning isikukoodid.

§ 73. Ruumi andmete puudumine aadressiandmete süsteemis

Kui rahvastikuregistrisse kantava elukoha aadressi ei ole kantud aadressiandmete süsteemi infosüsteemi, loob volitatud töötaja kuni aadressi aadressiandmete süsteemi infosüsteemi kandmiseni kohaliku omavalitsuse üksuse taotlusel rahvastikuregistrisse ajutised aadressiandmed.

10. peatükk

Elukohateade

§ 74. Elukohateate esitamine

(1) Isik esitab esitatava elukoha aadressi järgsele kohaliku omavalitsuse üksusele elukohateate elukoha aadressi kandmiseks rahvastikuregistrisse.

(2) Elukohateade esitatakse isiklikult või posti teel kirjalikult või elektrooniliselt digitaalallkirjaga kinnitatult. Kui elukohateade esitatakse posti teel, lisatakse elukohateatele elukoha andmete esitamisel allkirja andnud isiku isikut tõendava dokumendi isikuandmetega lehekülje koopia.

(3) Isikud, kes soovivad rahvastikuregistrisse kanda ühel ajal sama elukoha aadressi, võivad esitada ühise elukohateate.

§ 75. Elukohateade

(1) Elukohateates märgitakse elukohateate esitaja ja isikute kohta, kelle elukoha andmed elukohateates esitatakse, järgmised andmed:

- 1) isikunimi;
- 2) isikukood;
- 3) kontaktandmed;
- 4) olemasolu korral välisriigi isikukood;
- 5) välisriigist saabumisel eelmise elukoha riik ja Eestist välismaale lahkumise aeg;
- 6) käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 16 ja 17 sätestatud andmed, arvestades käesoleva seaduse § 21 lõikes 2 sätestatud.

(2) Elukohateates märgitakse uue elukoha kohta:

- 1) elukoha aadress;
- 2) ruumi kasutamise alus;
- 3) ruumi omaniku kirjalik nõusolek, kui elukohateate esitaja ei ole ruumi omanik või elukohateatele ei ole lisatud ruumi kasutamise õigust tõendavat dokumenti;
- 4) elukoha aadressi kehtivuse alguse kuupäev.

(3) Lisaks märgitakse elukohateates:

- 1) olemasolu korral lisa-aadressid;
- 2) alaealise lapse elukoha rahvastikuregistrisse kandmisel vajaduse korral teise hooldusõigusliku vanema nõusolek.

(4) Elukohateatele lisatakse:

- 1) ruumi kasutamise õigust tõendav dokument, kui elukohateate esitaja ei ole ruumi omanik või elukohateatele ei ole lisatud käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 sätestatud nõusolekut;
- 2) laevapere liikmeks olemist tõendava dokumendi koopia käesoleva seaduse § 77 punktis 3 sätestatud juhul;
- 3) muud olulisi asjaolusid tõendavad dokumendid.

§ 76. Elukohateate säilitamine

(1) Elukoha andmed rahvastikuregistrisse kandnud asutus säilitab paberil esitatud elukohateateid kümme aastat.

(2) Käesoleva seaduse § 82 lõikes 1 sätestatud juhul säilitab paberil esitatud elukohateateid elukohateate vastu võtnud asutus või isik.

[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

§ 77. Ruumi andmed

Ruum, mida isik kasutab elukohana ja mille aadressi isik elukohateates elukohana märgib, peab olema elamu või korter, mis on kasutatav alaliseks elamiseks (edaspidi *eluruum*), välja arvatud juhul, kui isik:

- 1) taotleb ehitatava hoone või muu ruumi aadressi elukoha aadressina rahvastikuregistrisse kandmist;
- 2) tõendab sellise ruumi kasutamist elukohana, mis ei ole eluruum;
- 3) taotleb Eesti laevaregistrisse kantud laeva laevapere liikmena laeva ja selle kodusadama asukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse kandmist oma elukoha aadressiks.

§ 78. Ruumi omaniku nõusolek

(1) Kui isik ei ole elukohateates märgitud eluruumi omanik, lisab ta elukohateatele eluruumi kasutamise õigust tõendava dokumendi koopia või eluruumi omaniku kirjaliku nõusoleku elukohateates nimetatud elukoha andmete kandmiseks rahvastikuregistrisse.

(2) Kui ruumi omanik ei anna nõusolekut kanda elukohateates märgitud isiku elukoha aadressina rahvastikuregistrisse temale kuuluva eluruumi aadress, on isikul õigus pöörduda kohaliku omavalitsuse üksuse poole, kes viib läbi käesoleva seaduse 11. peatükis sätestatud menetluse.

§ 79. Elukohateade alaealise lapse ja eestkostetava kohta

(1) Alaealise lapse elukoha aadressina märgitakse elukohateates tema hooldusõigusliku vanema või eestkostja elukoha aadress.

(2) Hooldusõiguslik vanem või eestkostja võib taotleda muu kui enda elu- või asukohaks oleva ruumi aadressi kandmist rahvastikuregistrisse oma alaealise lapse või eestkostetava elukoha aadressina.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul võib kohaliku omavalitsuse üksus küsida alaealise lapse või eestkostetava elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmise kohta arvamust lastekaitsetöötajalt lastekaitseaduse § 18 lõike 1 tähenduses.

(4) Kui piiratud teovõimega täisealisel isikul või alaealisel isikul, kes vajab eestkostet, ei ole rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi, lähtutakse elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmisel perekonnaseaduse § 176 lõikes 4 sätestatust.

(5) Alaealise lapse elukoha rahvastikuregistrisse kandmisel järgitakse perekonnaseaduses ja lastekaitseaduses sätestatut.

§ 80. Välisriigi elukoha aadressi esitamine elukohateatega

(1) Välisriigi elukoha aadressi kandmiseks rahvastikuregistrisse esitab välisriigis alaliselt või peamiselt elav rahvastikuregistri subjekt kirjalikult elukohateate viimase Eesti elukoha järgsele kohaliku omavalitsuse üksusele.

(2) Elukohateatega välisriigi aadressi esitades ei pea lisama eluruumi kasutamise õigust tõendavat dokumenti ega eluruumi omaniku nõusolekut elukohateates nimetatud elukoha andmete kandmiseks rahvastikuregistrisse.

(3) Elukohateates märgitakse täpne elukoha aadress välisriigis, selle puudumisel vähemalt riigi nimi.

§ 81. Elukoha aadressi kandmine rahvastikuregistrisse elukohateate alusel

Kohaliku omavalitsuse üksus kontrollib elukohateate saamisest arvates kümne tööpäeva jooksul elukohateates esitatud andmete ja elukohateate vastavust kehtestatud nõuetele ning kannab elukoha aadressi rahvastikuregistrisse või keeldub selle tegemisest käesoleva seaduse § 84 lõikes 1 sätestatud alustel.

§ 82. Elukohateate esitamine avalikku ülesannet täitvale asutusele ja isikule

(1) Kui rahvastikuregistri subjektiks olev isik pöördub menetluse käigus avalikku ülesannet täitva asutuse või isiku poole, võib isik esitada elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmiseks vastavale asutusele või isikule elukohateate.

(2) Avalikku ülesannet täitev asutus ja isik edastavad elukoha aadressi rahvastikuregistrisse kandmiseks elukohateate andmesidevõrgu kaudu kohaliku omavalitsuse üksusele, mille territooriumil elukohateates märgitud elukoha aadress asub. Kohaliku omavalitsuse üksus kannab isiku elukoha aadressi rahvastikuregistrisse või keeldub selle tegemisest käesoleva seaduse §-s 81 sätestatud korras.

(3) Avalikku ülesannet täitva asutuse ja isiku poolt elukoha aadresside edastamise korra kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asutuste ja isikute loetelu kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#). [RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

§ 83. Elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmise erisus valimistel

(1) Kui hääleõiguslik isik, kelle elukoha aadress ei ole kantud rahvastikuregistrisse, esitab elukohateate ajavahemikus Riigikogu, kohaliku omavalitsuse volikogu või Euroopa Parlamendi valimise või rahvahääletuse eelhääletamise esimesest päevast kuni valimis- või rahvahääletuspäevani, kannab kohaliku omavalitsuse üksus tema elukoha aadressi rahvastikuregistrisse viivitamata.

(2) Kui elukohateate esitajal ei ole võimalik lisada elukohateatele eluruumi kasutamise õigust tõendava dokumendi koopiat või eluruumi omaniku nõusolekut elukohateates nimetatud elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmiseks, kantakse elukoha aadress rahvastikuregistrisse vähemalt linna ja linnaosa või valla täpsusega.

(3) Kui isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmetes ei ole 30 päeva jooksul pärast käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel elukoha andmete muutmist toimunud muudatust, lõpeb tema elukoha andmete kehtivus rahvastikuregistris.

§ 84. Elukoha aadressi rahvastikuregistrisse kandmisest keeldumise alused

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus keeldub elukohateates märgitud elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmisest, kui:

- 1) isik ei ole elukohateates nimetatud eluruumi omanik ja tal puudub eluruumi kasutamiseks ruumi omaniku nõusolek või ruumi kasutamise õigust tõendav dokument;
- 2) tegemist ei ole eluruumiga, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 77 sätestatud juhtudel;
- 3) elukohateates esitatud andmed on puudulikud;
- 4) isik on esitanud elukohateates valeandmeid;
- 5) isik taotleb enda elu- või asukohaks mitteoleva ruumi aadressi kandmist rahvastikuregistrisse oma alaealise lapse või eestkostetava elukoha aadressina ja taotluse rahuldamine ei vasta taotleja alaealise lapse või eestkostetava huvidele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud ei kohaldata ruumi omaniku perekonnaliikmetele, sealhulgas abikaasale, alaealisele lapsele ja töövõimetule vanemale.

11. peatükk Elukoha andmete kandmine rahvastikuregistrisse kohaliku omavalitsuse üksuse algatusel

§ 85. Asutuse teade isiku viibimisest kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil

Sotsiaalhoolekande-, meditsiini-, pääste-, politsei- või muu asutus teatab kohaliku omavalitsuse üksusele oma ülesannete täitmise käigus kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil avastatud püsivalt viibivast isikust, kelle elukoha aadress ei ole rahvastikuregistrisse kantud või kes oma kinnitusel ei kasuta enam seda elukohta, mille aadress on rahvastikuregistrisse kantud. Teates märgitakse isiku elukoha aadress või selle puudumine.

§ 86. Kohaliku omavalitsuse üksuse algatuse alus

Kui kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil püsivalt viibiva rahvastikuregistri subjektiks oleva isiku elukoha aadress ei ole kantud rahvastikuregistrisse või isiku kinnitusel ei kasuta ta enam rahvastikuregistrisse kantud aadressijärgset elukohta, peab kohaliku omavalitsuse üksus algatama elukoha aadressi rahvastikuregistrisse kandmise või muutmise käesoleva seaduse §-s 85 nimetatud asutuse või isiku antud andmete alusel käesolevas peatükis sätestatud korras.

§ 87. Kohaliku omavalitsuse üksuse menetlus

(1) Kui isiku elukoht on teada, küsib kohaliku omavalitsuse üksus enne elukoha aadressi rahvastikuregistrisse kandmist isikult ja elukohaks oleva ruumi omanikult kirjalikku nõusolekut kanda nimetatud aadress isiku elukoha aadressina rahvastikuregistrisse.

(2) Kui nii isik kui ka ruumi omanik ei teata kohaliku omavalitsuse üksusele järelepärimise väljasaatmisest arvates 30 päeva jooksul oma nõusolekust isiku elukoha aadressi rahvastikuregistrisse kandmisega elukohaks oleva ruumi täpsusega, kantakse isiku elukoha aadress rahvastikuregistrisse linna ja linnaosa või valla täpsusega. Lisa-aadressiks märgitakse isiku teadaolev aadress.

(3) Kui isiku elukoht ei ole teada, kantakse tema elukoha aadress rahvastikuregistrisse linna ja linnaosa või valla täpsusega.

(4) Kui ruumi omanik ei anna nõusolekut kanda rahvastikuregistrisse elukohateates märgitud isiku elukoha aadressina temale kuuluva eluruumi aadressi, kuid kohaliku omavalitsuse üksusele teadaolevalt kasutab elukohateate esitanud isik omanikule kuuluvat ruumi oma käesoleva seaduse § 65 lõikes 1 sätestatud elukohana, kannab kohaliku omavalitsuse üksus elukohateates märgitud eluruumi aadressi isiku elukoha aadressina rahvastikuregistrisse.

12. peatükk Elukoha andmete muutmine ruumi omaniku nõudmisel

§ 88. Ruumi omaniku taotlus isiku elukoha andmete muutmiseks

(1) Ruumi omanikul on õigus taotleda kohaliku omavalitsuse üksuselt isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressi andmete muutmist, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- 1) isiku elukohaks on märgitud omanikule kuuluv ruum;
- 2) isikul ei ole õigust kasutada omaniku ruumi oma elukohana;

3) isik ei kasuta omaniku ruumi elukohana.

(2) Elukoha andmete muutmise taotlemisel kinnitab ruumi omanik allkirjaga käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 sätestatud asjaolusid.

(3) Kui kohaliku omavalitsuse üksusele teadaolevalt ei kasuta isik omanikule kuuluvat ruumi oma elukohana, siis on kohaliku omavalitsuse üksusel õigus teha järelepärimine selle ruumi omanikule, mille aadress on kantud isiku elukoha andmetena rahvastikuregistrisse. Kui ruumi omanik teatab, et isik ei kasuta omanikule kuuluvat ruumi elukohana ja tal ei ole õigust kasutada omanikule kuuluvat ruumi oma elukohana, käsitatakse omaniku teadet käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotlusena.

(4) Ruumi omanik on kohustatud teatama kohaliku omavalitsuse üksusele järelepärimise saamisest arvates kümne päeva jooksul nende talle teadaolevate isikute ees- ja perekonnanime ning isikukoodi või sünniaja, kes kasutavad nimetatud ruumi oma elukohana.

§ 89. Isiku teavitamine

Kui isiku teavitamise kohustus ei ole täidetud muul moel, teeb kohaliku omavalitsuse üksus ruumi omaniku taotluse selle saamisest arvates kümne tööpäeva jooksul isikule võimaluse korral e-posti teel või posti teel teatavaks rahvastikuregistris märgitud elukoha aadressil ja avalikult ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Ametlikes Teadaannetes avaldatakse teadaande avaldamise põhjus, isiku ees- ja perekonnanime ning sünniaeg.

§ 90. Omaniku taotluse rahuldamisest keeldumise alused

Kohaliku omavalitsuse üksus ei rahulda ruumi omaniku taotlust muuta isiku elukoha andmed, kui:

1) isik tõestab taotluse kättetoimetamisest või Ametlikes Teadaannetes avaldamisest arvates 30 päeva jooksul dokumentaalselt oma õigust kasutada ruumi oma elukohana;

2) isiku ja omaniku vahel on pooleli kohtuvaidlus või vaidlus üürikomisjonis ruumi kasutusõiguse üle.

§ 91. Isiku elukoha andmete muutmine

(1) Omaniku nõudmisel isiku elukoha andmete muutmisel lõpetatakse isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmete kehtivus. Kui isik asub käesoleva seaduse § 96 lõikes 1 nimetatud asutuses, on isikul või tema seaduslikul esindajal õigus taotleda isiku elukoha aadressi säilitamist rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulgas linna ja linnaosa või valla täpsusega.

(2) Eestis elukoha rahvastikuregistrisse kandnud Euroopa Liidu kodaniku, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku elukoha andmete muutmisel käesolevas paragrahvis sätestatud alustel säilitatakse rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulgas tema elukoha aadress riigi täpsusega.

§ 92. Vaidlus ruumi kasutusõiguse üle

Omaniku ja isiku vaidlus ruumi kasutusõiguse üle lahendatakse tsiviilkohtupidamise korras või üürivaidluse lahendamise seaduses sätestatud korras.

13. peatükk

Muud elukoha aadressi muutmise alused

§ 93. Üürivaidlust lahendava komisjoni otsus ja ruumi kasutusõiguse kohtulahend

(1) Üürivaidlust lahendava komisjoni jõustunud otsus või jõustunud kohtulahend ruumi kasutusõiguse olemasolu või puudumise kohta on kohaliku omavalitsuse üksusele aluseks, et muuta rahvastikuregistris elukoha aadress.

(2) Kui isik kaotab õiguse kasutada ruumi elukohana üürivaidluskomisjoni või kohtulahendi alusel, säilitatakse rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulgas isiku elukoha aadress linna ja linnaosa või valla täpsusega. Kui isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmeid ei ole 30 päeva jooksul pärast käesoleva lõike alusel elukoha andmete muutmist muudetud, lõpetatakse tema elukoha andmete kehtivus rahvastikuregistris.

§ 94. Elukoha aadressi muutmine aadressiandmete muutumisel

(1) Aadressiandmete muutumise korral aadressiandmete süsteemi infosüsteemis muudetakse isiku elukoha aadressi andmed rahvastikuregistris.

(2) Kui isiku elukoha aadressina on rahvastikuregistrisse kantud aadress, kus puudub aadressiobjekt, või kui aadressiandmete süsteemi infosüsteemis toimunud aadressiandmete muudatuste alusel ei ole võimalik tuvastada isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha uut aadressi, lõpetab kohaliku omavalitsuse üksus tema elukoha andmete kehtivuse rahvastikuregistris.

(3) Isiku teavitamise elukoha muutunud aadressist korraldab isiku elukohajärgne kohaliku omavalitsuse üksus.

§ 95. Välisriigi elukoha aadressi esitamine Eesti välisesindusele

Püsivalt välisriigis elav Eesti kodanik ja konsulaarseaduses sätestatud välismaalane esitavad välisriigi elukoha aadressi kandmiseks rahvastikuregistrisse konsulaarseaduses sätestatud korras taotluse Eesti välisesindusele, kes kannab esitatud elukoha andmed rahvastikuregistrisse.

[RT I, 18.12.2019, 3- jõust. 28.12.2019]

14. peatükk

Viibimiskoha aadress, kontaktandmed ja lisa-aadress

§ 96. Viibimiskoht

(1) Isiku viibimiskoha aadress kantakse rahvastikuregistrisse, kui isik on kauemaks kui kolmeks kuuks asunud, lähetatud või paigutatud:

1) ööpäevaringset sotsiaalteenust osutavasse hoolekandeesutusse, välja arvatud juhul, kui isik on lähisuhtevägivalla ohver;

[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

2) hooldamisele hooldusperesse;

[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

3) [välja jäetud -RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

4) kinnipeatavana vanglasse;

[RT I, 17.11.2017, 1- jõust. vangla kohta 01.01.2020]

5) kaitseväeteenistusse;

6) üliõpilaskodusse või ühiselamusse;

7) Eesti riigi või töandja poolt välislähetusse;

8) välismaale õppimise eesmärgil.

(2) Kui rahvastikuregistris puuduvad isiku elukoha andmed, loetakse viibimiskoha andmed seaduses sätestatud juhtudel elukoha andmeteks.

(3) Isiku viibimiskoha aadressina rahvastikuregistrisse kantud aadressi ei saa samal ajal kanda rahvastikuregistrisse isiku elukoha andmete, kontaktandmete ega lisa-aadressina.

§ 97. Viibimiskoha muutmise alus

(1) Isiku viibimiskoha aadressi rahvastikuregistrisse kandmiseks või selle kehtivuse lõpetamiseks on isiku käesoleva seaduse § 96 lõikes 1 nimetatud kohta paigutanud või lähetanud asutus või muu asutus kohustatud esitama viivitamata rahvastikuregistrile digitaalse teate.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul kantakse viibimiskoha aadressina rahvastikuregistrisse sama aadress, mis on varem kantud registrisse isiku kontaktandmete või lisa-aadressina, lõpetatakse nende kehtivus kontaktandmete või lisa-aadressina.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teates märgitakse isikunimi, isikukood, viibimiskoha aadress, viibimise alguskuupäev ja tähtajalise asumise korral viibimise lõppkuupäev.

(4) Isiku viibimiskoha aadressi andmeandjate loetelu ja andmete esitamise korra kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).

[RT I, 17.11.2017, 1- jõust. § 97 vangla kohta 01.01.2020]

§ 98. Isiku kohustus tagada kontaktandmete õigsus

Rahvastikuregistri subjektiks olev isik on kohustatud tagama oma kontaktandmete olemasolu ja õigsuse rahvastikuregistris käesolevas seaduses sätestatu kohaselt.

§ 99. Kontaktandmete ja lisa-aadressi rahvastikuregistrisse kandmise alused

(1) Isiku kontaktandmed ja lisa-aadressi võib rahvastikuregistrisse kanda:

1) käesoleva seaduse §-s 74 sätestatud elukohateatega;

2) kohaliku omavalitsuse üksusele esitatud kirjaliku avalduse alusel;

3) turvalise veebikeskkonna kaudu;

4) välisriigi asutuselt saadud andmete alusel;

5) käesoleva seaduse §-s 100 sätestatud korras.

(2) Isik saab rahvastikuregistrisse kantud kontaktandmete ja lisa-aadressi kehtivuse lõpetada käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–4 sätestatud viisil.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud andmed kantakse rahvastikuregistrisse lisa-aadressina, kui teates edastatud aadress on andmed edastanud riigis ajutiseks või teiseks elukohaks.

§ 100. Kontaktandmete ja lisa-aadressi esitamine avalikku ülesannet täitvale asutusele või isikule

(1) Kui rahvastikuregistri subjektiks olev isik pöördub menetluse käigus avalikku ülesannet täitva asutuse või isiku poole ning esitab lisa-aadressi ja kontaktandmed, mis erinevad rahvastikuregistrisse kantud andmetest, kannab avalikku ülesannet täitev asutus või isik need rahvastikuregistrisse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asutuste ja isikute loetelu ning lisa-aadresside ja kontaktandmete rahvastikuregistrisse kandmise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega. [RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

§ 101. Kontaktandmete ja lisa-aadressi rahvastikuregistrisse kandmisest keeldumine

Isiku kontaktandmete ja lisa-aadressi rahvastikuregistrisse kandmisest keeldutakse, kui kontaktandmete või lisa-aadressina esitatud aadress on varem kantud rahvastikuregistrisse isiku elukoha või viibimiskoha aadressi, kontaktandmete või lisa-aadressina.

15. peatükk Järelevalve ja vaidluste lahendamine

§ 102. Järelevalve rahvastikuregistri pidamise ja andmete töötlemise üle

(1) Riiklikku ja haldusjärelevalvet käesoleva seaduse ning selle alusel kehtestatud õigusaktide, sealhulgas käesoleva seaduse §-s 12 nimetatud rahvastikuregistri pidamise korra ja lepingu nõuete täitmise üle teostab vastutav töötleja.

(2) Haldusjärelevalve järelevalvatava tegevuse üle hõlmab tegevuse õiguspärasuse ja otstarbekuse kontrollimist.

§ 103. Riikliku järelevalve erimeetmed

Vastutav töötleja võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitse seaduse §-des 30, 31, 32, 49, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitse seaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 104. Vaie

(1) Isik või asutus, kes leiab, et rahvastikuregistri pidamisel või andmete töötlemisel on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, võib esitada rahvastikuregistri vastutavale töötlejale vaide haldusorgani kaudu, kelle tegevuse peale vaie esitatakse.

(2) Kui haldusakti andnud või toimingut sooritanud haldusorgan leiab, et vaie on põhjendatud, rahuldab ta vaide ise.

(3) Vastutav töötleja lahendab vaide 30 päeva jooksul vaide esitamisest arvates.

16. peatükk Rakendussätted

§ 105. Rahvastikuregistri moodustamine

(1) Rahvastikuregister on moodustatud rahvastiku arvestuse andmebaasi, Eesti hääleõiguslike kodanike riiklikku registrit ja Eesti hääleõiguslike välismaalaste riiklikku registritesse kantud andmete alusel.

(2) Rahvastikuregister võeti kasutussele 2002. aasta 1. jaanuaril.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud rahvastiku arvestuse andmebaasist on rahvastikuregistrisse kantud isiku perekonnaseisuandmed ka juhul, kui rahvastikuregistrisse ei ole kantud nende andmete kandmise aluseks olnud perekonnaseisudokumentide andmeid.

§ 106. Enne käesoleva seaduse jõustumist rahvastikuregistrisse kantud andmed

Rahvastikuregistri andmeteks on ka käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktis nimetatud andmed, kui need on kantud rahvastikuregistrisse andmete kandmise ajal kehtinud õigusakti alusel.

§ 107. Haridustaseme andmete rahvastikuregistrisse kandmine

Kui enne käesoleva seaduse jõustumist rahvastikuregistrisse kantud statistilisel eesmärgil kogutud ja isiku vabal tahtel antud andmed hariduse kohta on madalama haridustasemega kui käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punkti 16 alusel kantavad andmed, asendatakse statistilisel eesmärgil kogutud ja isiku vabal tahtel antud haridustaseme andmed § 21 lõike 1 punkti 16 alusel rahvastikuregistrisse kantavate andmetega.

§ 108. Tegevusala andmed

Enne käesoleva seaduse jõustumist rahvastikuregistrisse kantud tegevusala andmed muudetakse käesoleva seaduse jõustumisel rahvastikuregistri mitteaktuaalseteks andmeteks.

§ 109. Sideaadressi andmed

Enne käesoleva seaduse jõustumist rahvastikuregistrisse kantud sideaadressi andmed muudetakse käesoleva seaduse jõustumisel lisa-aadressi andmeteks.

§ 110. Enne käesoleva seaduse jõustumist ruumi omaniku nõudmisel muudetud isiku rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmete kehtivuse lõpetamine

Enne käesoleva seaduse jõustumist ruumi omaniku nõudmisel isiku elukoha muudetud andmed, mis on rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulgas säilitatud linna ja linnaosa või valla või asustusüksuse täpsusega, kaotavad kehtivuse. Eestis elukoha rahvastikuregistrisse kandnud Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku elukoha andmetena säilitatakse tema elukoha aadress riigi täpsusega. Kui isik asub käesoleva seaduse § 70 lõikes 2 nimetatud asutuses, on isikul või tema seaduslikul esindajal õigus taotleda isiku elukoha aadressina varasema linna ja linnaosa või valla täpsusega aadressi taastamist.

[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 02.01.2019]

§ 111. Rahvastikuregistri andmete juurdepääsu taotluste menetlemine ja andmete töötlemise lepingute kehtivuse lõpetamine

[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

(1) Käesoleva seaduse §-s 49 sätestatud rahvastikuregistri andmete juurdepääsu menetlemise infosüsteemi kasutusele võtmiseni menetletakse andmete juurdepääsu taotlusi tavapärase asjaajamiskorra kohaselt.

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist rahvastikuregistri andmete töötlemiseks sõlmitud lepingute tingimused, samuti käesoleva seaduse § 50 lõike 1 alusel antud haldusaktid kantakse juurdepääsu menetlemise infosüsteemi selle kasutusele võtmisest arvates. Lepingud kehtivad kuni käesoleva seaduse § 50 lõikes 1 sätestatud tingimuste kandmiseni rahvastikuregistri andmete juurdepääsu menetlemise infosüsteemi, millega loetakse juurdepääs antuks käesoleva seaduse kohaselt.

[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

§ 112. Enne käesoleva seaduse jõustumist rahvastikuregistri aktuaalsetele andmete kehtestatud juurdepääsu piirangud

Enne käesoleva seaduse jõustumist isikuandmete ja nendega seotud andmete isiku taotlusel kehtestatud juurdepääsu piirang, mis ei vasta käesoleva seaduse § 57 lõikes 1 sätestatud eesmärkidele, loetakse käesoleva seaduse jõustumisel kehtestatuks käesoleva seaduse § 57 lõikes 1 sätestatud eesmärkidel.

§ 112¹. Elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmise erisus 2019. aasta Riigikogu valimistel

Kui hääleõigusliku isiku elukoha aadress on käesoleva seaduse § 83 lõike 2 alusel kantud rahvastikuregistrisse vähemalt linna ja linnaosa või valla täpsusega ajavahemikul 2019. aasta Riigikogu valimiste eelhääletamise esimesest päevast kuni Riigikogu valimiste päevani, lõpeb tema elukoha andmete kehtivus, kui nendes ei ole tehtud muudatust nelja kuu jooksul andmete rahvastikuregistrisse kandmisest arvates.

[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

§ 112². Seaduse kohaldamine Ühendkuningriigi kodanikule

Käesolevas seaduses käsitatakse Euroopa Liidu kodanikuna ka Ühendkuningriigi kodanikku, kes omandab elamisõiguse Eestis enne 2021. aasta 1. aprilli.

[RT I, 19.03.2019, 9- jõust. 01.02.2020]

17. peatükk

Seaduste muutmine

§ 113.–§ 127.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 128. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2019. aasta 1. jaanuaril.

(1¹) Käesoleva seaduse § 110 jõustub 2019. aasta 2. jaanuaril.
[RT I, 22.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

(2) Käesoleva seaduse § 115 punkt 7 jõustub üldises korras.

(3) Käesoleva seaduse § 58 lõige 1, § 96 lõike 1 punkt 4 ja § 97 jõustuvad vangla kohta 2020. aasta 1. jaanuaril.